

DRAUGAS

PERIODICALS
August 29,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADIENIS – WEDNESDAY, RUGPJŪČIO – AUGUST 29, 2001

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 08/28/01

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTH.LINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 168

Kaina 50 c.

E. Gentvilas steigia fondą, A. Brazauskas stabdo savo fondo veiklą

Vilnius, rugpjūčio 28 d. (BNS) — Liberalų sąjungos pirmininko pavaduotojas, buvęs laikinasis premjeras Eugenijus Gentvilas įsteigė savo fondą.

Dienraštis „Respublika“ antradienį rašo, kad E. Gentvilas ir kiti jo idėjų remiantys liberalai neslepia, jog šis fondas būtų vienas iš būdų buvusiam ūkio ministrai ir laikinajam premjerui dalyvauti politikoje bei rengtis prezidento rinkimams.

E. Gentvilo teigimu, fondo, kuris bus įkurtas rugsėjį, svarbiausia veikla bus švietėjiška — įvairių švietimo, socialinių, ekonominės plėtros programų rengimas. E. Gentvilas smulkiai neaiškino fondo finansavimo šaltinių, juos įvardydamas kaip Lietuvos bendroves ir verslininkus.

Pasak Liberalų sąjungos valdybos nario Gintaro Steponavičiaus, šio fondo kūrimas — aiškus signalas, jog E. Gentvilas neketina praleisti progos likti aukštojoje politikoje.

Savo vardo fondus jau yra įsteigę Socialdemokratų partijos pirmininkas, buvęs vals-

tybės vadovas, dabartinis premjeras Algirdas Brazauskas ir Liberalų sąjungos vadovas, buvęs premjeras Rolandas Paksas.

Dienraščio „Lietuvos žinios“ pranešimu, rugsėjo mėnesį A. Brazausko fondo veiklą ketinama įšaldyti. Pernai premjeru tapusio liberalų vadovo R. Pakso labdaros fondas buvo visai uždarytas.

Anot dienraščio, kilimas ir kritimas karjeros laiptais niekaip nepaveikė tik konservatorių vadovo Vytauto Landsbergio labdaros fondo veiklos. Jis iki šiol gyvuoja gana sėkmingai.

A. Brazausko paramos fondo administratorės Džiuljetos Žiugždienės teigimu, A. Brazauskui tapus premjeru, tęsti jo fondo veiklą būtų neetiška. „Verslininkai į jį perveda didžiules pinigų sumas, todėl premjeras gali patekti į nepatogią padėtį“, teigė D. Žiugždienė. Pasak jos, dar neaišku, ar laikinai sustabdys A. Brazausko paramos fondo veiklą, bus finansuojami šių metų planuose numatyti projektai.

1991 m. įkurto V. Landsbergio fondo garantuotas minimalias įplaukas užtikrina tais pačiais metais kovo 11-ąją tuometiniam Aukščiausiosios tarybos — Atkuriamojo Seimo pirmininkui skirta Norvegijos tautos premija. Trijų milijonų Norvegijos kronų premija (maždaug 1.35 mln. litų) yra banke, o V. Landsbergio fondo kasmet pervedamos „uždirtos“ palūkanos.

Konservatoriui tapus Seimo pirmininku, pinigų pradėta aukoti vis mažiau. 1996 m. buvo paaukota apie 310,000 litų, o po metų — apie 170,000 litų.

*** Lietuvos energetikų sąjunga kreipėsi į premjerą** Algirdą Brazauską ir ūkio ministrą Petrą Česną, pasisakydama už vietos investuotojų dalyvavimą privatizuojant „Lietuvos dujų“ bendrovę ir valstybės įtakos mažinimą dujų ūkyje. Energetikai agituoja už Lietuvos investuotojų.

*** Vokietijos bendrovė „Lufthansa“** antradienio naktį suremontavo netikėtą gedimą Lietuvos padangėje patyrusį lėktuvą ir jau baigia išspręsti keleiviams dėl to kildusias problemas. Kaip sakė bendrovės atstovybės Vilniuje direktoriaus pavaduotojas Vidmantas Vaškys, dalis Vilniuje neplanuotai nusileidusio „Boeing 737-300“ lėktuvo keleivių į Vokietiją išskrido dar pirmadienį, o kiti išsirinko jiems patogius antradienio skrydžius iš Vilniaus. Žmonės apnakvindinome, pamaitinome, dabar skaituojame kompensacijas už patirtus rūpesčius“, sakė V. Vaškys.

„Lufthansos“ lėktuvas buvo priverstas nutolti Vilniaus oro uoste pirmadienį, kai, skrendant iš Maskvos į Frankfurtą, buvo pastebėtas oro vėsinimo sistemos gedimas. Lėktuvu skrido 98 keleiviai ir 6 įgulos nariai. Gedimą pašalino specialiai iš Frankfurtą atvykę „Lufthansos“ specialistų grupė. Tačiau saugumo instrukcijos neleidžia juo iš karto skraidinti keleivių, todėl lėktuvas į Frankfurtą išskrido tuščias. (BNS)

*** Seimo narys, jaunatelių vadas** Stanislovas Buškevičius pareiškė ketinąs dalyvauti 2002 m. pabaigoje vykusiame prezidento rinkimuose. Šiam apsisprendimui pritarė ir partijos taryba. Kandidatas teigė dar nežinąs, iš kur paimti rinkimų kampanijai reikalingų lėšų, ir nedrįso spėlioti, kiek ir kokių rinkėjų balsų jam pasiseks užkariauti. Tačiau jis žada pasistengti, kad jo balsas varžybose dėl prezidento posto būtų girdimas. „Dalyvausiu kaip japonų samurajus — svarbu ne kovos tikslas, bet pati kova. Jei tik pradėsi mąstyti apie galutinį tikslą ir savo galimybes jį pasiekti — tu žlugs“, sakė jis. (R. BNS)

Vilniuje, „Villon“ viešbutyje, surengtoje konferencijoje „Litvakai pasaulyje“ (iš kairės) Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius, Lietuvos ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas ir Pasaulio žydų restitucijos organizacijos vadovas Naphali Lavi.

Premjeras žada išsiklausyti į žydų poreikius

Vilnius, rugpjūčio 28 d. (BNS) — Premjeras Algirdas Brazauskas, antradienį sakdamas kalbą Pasaulio litvakų kongrese Vilniuje, pabrėžė būtinybę išsiaiškinti visas holokausto apraiškas Lietuvoje, kad būtų atkurta kadaise Lietuvą garsinusi pagarba kitoms tautoms. „Visada dėju daug pastangų, tikėjau ir tikiu, kad mums pavyks atkurti tą pasitikėjimą ir toleranciją, kuria garsėjo Lietuva“, sakė premjeras.

Jis pažymėjo, jog pirmasis pasaulio litvakų (pasaulio žydų, kildinančių save iš Lietuvos) kongresas yra reikšmingas įvykis ne vien tik litvakams ir nedidelei Lietuvos žydų bendruomenei, bet ir visai Lietuvai.

A. Brazauskas teigiamai įvertino Seimo pernai priimtą baudžiamojo proceso kodeksą pataisą, kurios leidžia teisti genocido ir nusikaltimų žmogiškumui vykdytojus už akių. „Tikiuosi, kad istorinis teisingumas bus atstatytas, Lietuvos teisėsauga privalo padaryti viską, kad žinomi genocido vykdytojai būtų nušalinti. Jokių formalios prieštastys negali būti naudojamos kaip pasiteisinimas — esą tai neįmanoma“, sakė jis. Premjeras užtikrino, kad vyriausybė yra pasirengusi įsiklausyti į Lietuvos žydų bendruomenės poreikius. Jis priminė sprendimą grąžinti žydų religinėms bendruomenėms Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje saugomas toras. Kaip žinoma, neseniai ministrų kabinetas patvirtino grąžintinų torų, kurių iš viso yra 313, sąrašą.

*** Seimo narys, jaunatelių vadas** Stanislovas Buškevičius pareiškė ketinąs dalyvauti 2002 m. pabaigoje vykusiame prezidento rinkimuose. Šiam apsisprendimui pritarė ir partijos taryba. Kandidatas teigė dar nežinąs, iš kur paimti rinkimų kampanijai reikalingų lėšų, ir nedrįso spėlioti, kiek ir kokių rinkėjų balsų jam pasiseks užkariauti. Tačiau jis žada pasistengti, kad jo balsas varžybose dėl prezidento posto būtų girdimas. „Dalyvausiu kaip japonų samurajus — svarbu ne kovos tikslas, bet pati kova. Jei tik pradėsi mąstyti apie galutinį tikslą ir savo galimybes jį pasiekti — tu žlugs“, sakė jis. (R. BNS)

Premjeras kalboje užsiminė ir apie dar vieną problemą — žydų bendruomenės turto grąžinimą. „Tiems, kurie atstato Lietuvos pilietybę, turėta nuosavybė yra grąžinama arba išsipareigojama kompensuoti. Mes svarstysime visas galimybes, kad liktų kuo mažiau turtinių klausimų“, žadėjo premjeras.

Ministras pirmininkas užtikrino, kad Lietuvoje vertinama litvakų indėlis, siekiant nepriklausomybės ir tarptautinio pripažinimo per visą dvidešimtą amžių.

„Tikiuosi, kad bus išgirstas ir praėjusią savaitę išplatintas Jūsų kreipimasis į tarptautinę žydų bendruomenę, kvietiantį palaikyti Lietuvos siekius integruotis į NATO ir Europos Sąjungą“, sakė A. Brazauskas.

Vėliau konferencijoje buvo aptarta lietuvių atsakomybė už dalyvavimą žydų žudynėse, kurias vykdė naciai per Lietuvos okupaciją II pasaulinio karo metais.

Lietuvos žydų kultūros paramos fondo ir valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus direktorius Emanuelis Zingeiris kategoriškai atmetė teiginį, esą žydai vadina lietuvius „žydšaudžių tauta“. Pasak jo, „šito nėra sakęs nė vienas Lietuvos žydų bendruomenės narys, nė vienas čia dalyvaujantių forumo dalyvių, tarp jų ir žinomas karo nusikaltėlių mediotojas Efraim Zuroff. Tokius žodžius žydams įperša antisemitinių straipsnių autoriai bei išpuolių organizatoriai, siekiant apginti „kraujų susitepusius asmenis“.

Wiesenthal centro Jeruzalės biuro vadovas E. Zuroff, savo pranešime „Ar „Lietuva gali pažvelgti į akis holokaustui?“ priminė itin žiaurius pogromus pirmosios karo dienos Kauno Vilijampolėje ir „Lietakio“ garaže, pareiškė, jog esą įrodyta, kad nemažai žydų juose buvo nuo lietuvių rankų. Anot E. Zuroff, šią kaltę būtina pripažinti, įvykdyti teisingumą, reikšti atgailą.

E. Zuroff pareiškė, kad karo nusikaltėlių persekiojimas — ne Izraelio, bet Lietuvos problema.

Lietuvos ambasadorius ypatingame pavidime Alfonas Eidintas pranešime „Apie holokausto švietimą Lietuvoje“ apgailestavo, kad „Lietuvoje dar pernelyg mažai žinomi to meto įvykiai, ir dalis

visuomenės vis dar yra stereotipų ir antisemitinės ideologijos nelaisvėje“.

*** Lietuvos futbolo federacijos (LFF) generalinis sekretorius** Julius Kvedaras pirmadienį atsiųstame rašte atsiprašė Lietuvos žydų bendruomenės už nacistinius šūkius, kuriuos jaunų sirgalių grupės skandavo per Lietuvos ir Izraelio komandų rungtynes. Rugpjūčio 23 d. per UEFA taures rungtynes tarp Vilniaus „Žalgirio“ ir Tel Avivo „Maccabi“ komandų daugiau kaip 100 sirgalių stadiono tribūnose skandavo nacistinius šūkius vokiečių kalba „Juden raus“ („Žydai lauk“). Sirgalių nacistiniai šūkiai buvo girdėti ir per televiziją. Šūkiai taip pat skambėjo per draugiškas Lietuvos ir Izraelio rinkinių rungtynes Kaune rugpjūčio 15 d. LFF pranešė, kad šie poelgiai „buvo apsvastyti federacijoje, duoti nurodymai stadiono administracijoms, kad ateityje būtų išvengta panašių incidentų“.

*** Baigdamas privačią viešnąę Ukrainoje**, Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas antradienį Kijeve neoficialiai susitiko su Ukrainos prezidentu Leonidu Kučma ir Aukščiausiosios Rados (parlamento) pirmininku Ivanu Pliušču. A. Paulauskas su Ukrainos vadovais aptarė dvišalių Lietuvos ir Ukrainos santykių, ekonominį bendradarbiavimą. Susitikime su prezidentu L. Kučma abi pusės gerai įvertino abiejų valstybių politinį ir ekonominį bendradarbiavimą. Pietų metu A. Paulauskas pakvietė I. Pliuščą rudenį atvykti į Lietuvą oficialaus vizito. A. Paulauskas Ukrainoje išsėjo už savo lėšas.

*** Lenkijos lietuviai mano, kad jų vardų ir pavardžių** sulietuvinimas nėra svarbiausia šios tautinės mažumos problema. Kaip sakė Lenkijos Lietuvos bendruomenės valdybos pirmininkė Irena Gasparavičiūtė, lietuvių Lenkijoje žymiai didesnę grėsmę kelia lenkų pasieniečių užkarda Punske ir lietuviškų mokyklų uždarymas Seinų valsčiuje. Pasak Lenkijos lietuvių, esama ir kitos priežasties, dėl kurios lietuviai neskuba lietuivinti savo pavardžių ir vardų. „Pavardės pakeitimas Lenkijoje — prabangos dalykas, reikalaujantis nemažų įmokų“, sakė punskiečiai. Norint pakeisti pavardę, tektų mokėti už naujus — vidaus ir užsienio — pasus, visus turinius ir nuosavybės dokumentus. (BNS)

Tėvynėje pasižvalgius

*** Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) pirmininkas**, buvęs premjeras Rolandas Paksas skeptiškai vertina dešiniųjų kandidato į prezidentus rinkimų idėją. Jis retoriškai klausė, ar pirminių rinkimų idėją iškelė konservatoriai nebando tokiu būdu pakelti savo partijos populiarumą. „Niekada nesprendėme savo problemų svetimomis rankomis. To nerekomenduojame daryti ir kitiems“, teigė R. Paksas. LLS vadas patvirtino, jog liberalai kels savo kandidatą į prezidentus, o jis paaiškes po demokratinių rinkimų partijos viduje. (BNS)

*** Kauno liberalai paskelbė pareiškimą**, kuriame siūlo baigti bet kokias „mitingines ar laikraštines spekuliacijas partijos lyderių nesantikos ar valdžios nepasidalinimo tema“. „Partijos lyderių aiškinimasis spaudoje, radijuje ar televizijos ekrane turėtų vienareikšmiškai baigtis, nes tai skaldo mūsų partijos vienybę ir jau pradėjo juokinti politikus, politologus bei daugumą šalies piliečių“, pažymiama pareiškime. Todėl „dėl partijos vienybės ir ateities“ kauniečiai siūlo partijos valdybai teikti partijos tarybai tvirtinti buvusio partijos pirmininko Eugenijaus Gentvilo kandidatūrą į prezidentus, o partijos pirmininkui Rolandui Paksiui leisti ir toliau eiti savo pareigas, pavedant jam parengti LLS kongresui partijos veiklos gaires, ruošiantis 2002 m. savivaldybių bei 2004 m. Seimo rinkimams. (BNS)

*** Rusijos naftos verslovė „Jukos“** dar tik rengiasi pradėti žygį į Lietuvos rinką, o Lietuvos statybininkai jau dešimt metų neturi rimtesnių konkurentų „Jukos“ statomose objektuose Vakarų Sibire. Bendrovės „SibSta“ generalinio direktoriaus Kestucio Vizbaro teigimu, „SibSta“ per metus Sibire pastatė namų už 10-12 mln. dolerių. (L2, ELTA)

*** Negausi Lietuvos socialistų partija** paragino įteisti komunistų partijos veiklą, nes tai esą sustiprintų Lietuvos demokratiją ir priartintų ją prie europietiško politinio gyvenimo reikalavimų. Lietuvos socialistų partija išplatino pareiškimą, kuriame teigia, kad prieš 10 metų Lietuvos Aukščiausioji taryba, priimdama nutarimą „Dėl LKP (SSKP) struktūrų veiklos Lietuvoje“, neteisėtai uždraudė Lietuvos komunistų partijos veiklą. Pasak pareiškimo, pagal anuomet galiojusius įstatymus uždrausti politinės partijos veiklą turėjo teisę tik Lietuvos Aukščiausiasis teismas, todėl LKP uždraudimas yra „teisiniu požiūriu įstatymais neteisėtas, o politiniu — antidemokratiškas aktas“. Nedidelė Socialistų partija yra legali, bet neturi atstovų Seime. (BNS)

*** Šalčininkų mokytojas vištomis išvadines** vidaus reikalų viceministras, socialliberalas Ramūnas Darulis turės atsistiegti su postu. Naujosios sąjungos (socialliberalų) atsakingasis sekretorius Vaidas Pliusnis patvirtino, kad partija nebeteiks R. Darulio kandidatūros į viceministrus. (L2, ELTA)

*** Šalčininkų mokytojas vištomis išvadines** vidaus reikalų viceministras, socialliberalas Ramūnas Darulis turės atsistiegti su postu. Naujosios sąjungos (socialliberalų) atsakingasis sekretorius Vaidas Pliusnis patvirtino, kad partija nebeteiks R. Darulio kandidatūros į viceministrus. (L2, ELTA)

*** Miuncheno kriminalinė policija sugavo** du nusikaltėlių gaujas iš Rytų Europos, kurios šiam Vokietijos mieste kelerius metus plėšė parduotuves ir parpušdavo viešnamius prostitucijai. Nusikaltėlių „aukso amžius“ baigėsi, kai tarp gaujos narių prasidėjo ginciai ir jų malšinti buvo pakviesti trys Lietuvos piliečiai, kilę iš Vilniaus. Lietuvos piliečių žiaurumą patyrę banditai buvo priversti kreiptis į policiją. (L2, ELTA)

*** Garsiojoje pakaunės geležinkelio avarijos byloje** pareiškė pirmasis kaltinamas. Kauno apygardos prokuratura tyčinu susisiekimu kelių sugadinimu, sukėliu traukinio avariją be žmonių aukų, apkaltino 17-metį Neveronį (Kauno raj.) kaimo gyventoją Edgą Joci. (L2, KD, R, ELTA)

*** Seimo narys, konservatorius** Jurgis Razma užgribo įstatymo pataisą, kuria siūlo nuo 12 iki 3 vidutinių darbo užmokesčių (vienas VDU lygus 1,041.1 lito) sumažinti Seimo pirmininkui skiriamas reprezentacinės lėšas. Savo siūlymą jis aiškina siekiu suvienodinti premjerui ir Seimo vadovui reprezentacijai skiriamų lėšų dydį. (L2, ELTA)

*** Vilniaus meras Artūras Zuokas** nuo lapkričio į darbą iš savo namų Užupyje galės važinėti už beveik 2 mln. litų suremontuota ir spalvotomis trinkelėmis išklotą gatvę. Nuo lapkričio į mero namus bus tiekiamas ir geresnės kokybės vanduo, mat planuojama pakeisti po Užupio gatvę nutiestus vamzdinius. (L2, ELTA)

*** Baidarininkai Alvydas Duonėla ir Egidijus Balčiūnas** pasaulio baidarių ir kanuų irklavimo čempionate Poznanėje (Lenkija) 200 metrų distancijoje iškovojo aukso medalius. 500 metrų nuotolyje 25 metų A. Duonėlos ir metais vyresnio E. Balčiūno dvivietė pelnė planetos pirmenybių sidabrą. (L2, KD, ELTA)

*** Liublianoje (Slovėnija) surengtame** pasaulio veteranų krepšinio čempionate Lietuvos komandos pelnė po du aukso ir sidabro medalius.

*** Nepaisant palankios moterims darbo** pasiūlos ir įdarbinimo statistikos, ieškanti darbo moterų gausėja — dabar jos sudaro pusę registruotų Darbo biržoje bedarbių. Tik truputį daugiau nei pernai. Moterys ir merginos iki 25 metų amžiaus sudaro 14 proc., o priešpriešinio amžiaus — 26 proc. visų ieškantių darbo moteriškos lyties atstovių. Priešpriešinio amžiaus moterys ilgiausiai ieško darbo — jų skaičius sudaro 38 proc. visų ilgalaikių bedarbių, tačiau joms išdabinti galimybių vis vien yra. (L2, ELTA)

*** Ši rudenį Vilniuje bus sodinami nauji parkai** ir gėlynai. Miesto gėlynams, parkams, vandens telkiniams tvarkyti savivaldybė šiemet skyrė 500,000 Lt. (L2, ELTA)

*** Miuncheno kriminalinė policija sugavo** du nusikaltėlių gaujas iš Rytų Europos, kurios šiam Vokietijos mieste kelerius metus plėšė parduotuves ir parpušdavo viešnamius prostitucijai. Nusikaltėlių „aukso amžius“ baigėsi, kai tarp gaujos narių prasidėjo ginciai ir jų malšinti buvo pakviesti trys Lietuvos piliečiai, kilę iš Vilniaus. Lietuvos piliečių žiaurumą patyrę banditai buvo priversti kreiptis į policiją. (L2, ELTA)

*** Garsiojoje pakaunės geležinkelio avarijos byloje** pareiškė pirmasis kaltinamas. Kauno apygardos prokuratura tyčinu susisiekimu kelių sugadinimu, sukėliu traukinio avariją be žmonių aukų, apkaltino 17-metį Neveronį (Kauno raj.) kaimo gyventoją Edgą Joci. (L2, KD, R, ELTA)

KALENDORIUS

Rugpjūčio 29 d.: Adolfas, Barydas, Beatričė, Gaudvydė, Jonas, Sabina, Svajonė.

Rugpjūčio 30 d.: Adauktas, Augūna, Feliksas, Gaudencija, Gintė, Kintenis.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

BUDAPEŠTO TILTAI

Atkakliai spaudžiami Tarp-tautinės suaugusių skautų bendrijos Centrinės Europos vadovybės išvykome į III Centrinės ir IV Europos konferenciją, vykusią Budapešte, birželio 19-24 d. Susidomėjimo mumis priežastis buvo numatytas ateinančiais metais Baltijos jūros pakrančių šalių atstovų susitikimas, pavadintas „Baltref-2002“.

Panašų susitikimą jau buvo organizavę estai, po to latviai, dabar atėjo mūsų eilė, o Lietuva nėra oficiali šios organizacijos narė. Tokių nedaug — albanai, moldavai, baltarusiai ir dar keli. Priekaištų susilaukė net mums nepadėję susitvarkyti estai, latviai ir lenkai. Norom nenorom teko sutikti organizuotai renginį atsisakiusių siūlomoms estų pagalbos. Žinoma, savųjų skautų paramos labai reikės.

Kaip kas sugebėjome — lenkai, latviai, estai ir mes rinkomės Varšuvę. Susodinti autobusan ir skambant harcerų dainoms, kurias privalėjome mokytis visi, patraukėme į Gloduvką. Tai Tatruese 1,136 m. virš jūros lygio įsikūrusi lenkų skautų — harcerų mokykla. Du dideli pastatai ir... panorama, tokia, kurią pamatius suplaka kiekviena aukštyn kylanti širdis. Ne veltui važiuojant šiais kalnų keliais kai kuriuos užplūdo prisiminimai...

Kitą dieną, pervaziavę Slovakią, apsiėjomės Budapešte „Touring“ viešbutyje, sugebėjusieji priimti per pusę tūkstantio dalyvių. Kieme buvo pastatytas laikinas paviljonas, kuriame valgyti ir posėdžiauti visi sutilpo.

Pirmąsias dvi dienas kalbėjome tik Centrinės Europos valstybių dalyviai. Bene daugiausia narių turi čekai — 6,500 ir lenkai — 4,600. Gausios vokiečių ir austrų organizacijos. Ne paskutiniui smūkiui groja Lichtenšteinas, aktyvūs slovakai ir šeiminingai vengrai. Be jų, delegatus atsiuntė Rumunija, Estija, Latvija, Šveicarija. Stebėtojų statusu dalyvavo slovenai, ukrainiečiai ir mes.

Aptartų klausimų ratas gana platus — kuo šis regionas gali praturtinti Europą? Kurių uždavinių sprendimams mums aktualiausi? Tačiau daugiausia buvo kalbėta apie savus reikalus.

Europos konferencijos atidarymas įvyko Šv. Eusebijaus

katedroje. Tai erdvus šiuolaikinės architektūros pastatas, kurio pagrindinis bruožas — funkcionalumas ir paprastumas. Dalyviai buvo su skautiškais uniformomis. Tarp jų — organizacijos globėjas Lichtenšteino princas Nikolaus, Pasaulinio biuro prezidentas danas Nilsas Rosenbaumas, Vengrijos ministras pirmininkas Viktoras Orbanas, kiti garbės svečiai. Nuo lenkų atvežtos meniškos žvakės kiekvienos šalies atstovai kviečiami užsidegti savąją žvakelę — simbolinį laužą. Malda, giedame organizacijos himną. Melodiją ir tekstą, žinoma, lenkiškai, pakeliui jau buvome išmokę. Dabar jis skamba kiekvieno kalba.

Oficialūs asmenys sakė sveikinimo ir programines kalbas. Tema — tiltų tarp kartų ir kultūrų plėtimą prasmę statyba. Tai ne varžybos, o žmonių labai skirtas bendravimas. Ir vėliau per visą konferenciją sklindė mintys apie bendravimo būtinumą, apie bene didžiausią dabar problemą — ryšį tarp kartų. Mūsų delegacijos amžiaus vidurkis 51,5 metai buvo vienas mažiausių. Viduriniosios kartos įtraukimas į šeimyninį skautavimą, ko gero, ne tik Europos, bet ir visos pasaulio skautybės Achilo kulnas.

Grįždami į greta esantį viešbutį juokavome: o kur karališkas priėmimas? Ir ką gi? Prie salės laukė padavėjai su šampano taurėmis, skambėjo muzika. Gal liūdniausia buvo mūsų kaimynams lenkams. Jų reguliavimas net suaugusiems draudžia vartoti alkoholį ir rūkyti.

Energingoji Centrinės Europos subregiono pirmininkė Roslein Frik mus pristatė garbiam svečiui princui Nikolaus. Pokalbyje paaiškėjo, kad princas, beje pakankamai aukšto ūgio, žino ne tik apie Sabonį, Lietuvos krepšinį, bet ir mūsų siekius kelyje į Europos organizaciją. Maloniai prisiminė bendravimą su mūsų užsienio reikalų eksministru Algirdu Saudargu, palinkėjo mums kuo skubiau susikurti darbingą nacionalinę suaugusių skautų organizaciją.

Nuoširdžiai su mumis bendravo, dalyvavo svarstant „Baltref-2002“ organizacinius reikalus Pasaulinio biuro prezidentas Nilsas Rosenbaumas. Iki šiol jis pažinojo ir gražiai prisiminė tik Valdą Rakutį.

„Nerijos“ tunto jūrų skautės nekantriai laukia prasidedant naujų veiklos metų sueigų ir iškylų. Iš k. Julija Petreikyte, Ginta Sutkute, Alytė Prasauskaitė ir Dariaj Siliūnaitė.

SKAUTAI AKADEMIKAI RAKE

Būrelis skautų akademikų atstovavo Sąjūdžiui per didįjį savaitgalį Rake, liepos 14-15 d. Nespėję užsiregistruoti, buvome pakviesti tartininkauti „Lituanicos“ virtuvėje (KP). Ten mus sutiko valgyklos „maitre'd“ fil. Jėčius, kuris paaiškino mūsų pareigas pietų metu. Pabaigę plauti puodus ir valyti stalus, susirinkome savo pastovyklėje (prie Vytų aikštės). Aptarę vakaronės planus, išėjome iškylauti. Miško brolis Darius parodė mums seną jų pastovyklę ir bunkerių, apibūdino „Miško brolių“ veiklą.

Per iškilmingą vėliavų nuleidimą, dalyvavome parade. T.n. Kristina Jonušaitė labai puikiai ėjo bendros stovyklos komendantės pareigas. Nuleidimas nebuvo ilgas, nes nebuvo daug „garbės“ svečių, tačiau mažai kalbų/sveikinimų.

Reikia tikėtis jo vizito ateinančiais metais Lietuvoje.

Konferencijos dalyviai, pasiskirstę į 19 darbo grupių, svarstė aktualias problemas, apie kurias grupių vadovai referavo preliminariniuose posėdžiuose. Nemažai buvo kalbėta apie kitais metais įvyksiančią Pasaulinę konferenciją Vankuveryje. Iš dviejų kandidatų — Bremeno ir Kenterberio — buvo renkama vieta V Europos konferencijai 2004 metais. Nugalėjo anglai. Del nepakankamai parengtos medžiagos nepavyko sukurti finansinius klausimus reguliuojančio Europos fondo.

Kurdami kiek galėdami darbingesnę programą, dažnai užmirštame, kad bene didžiausią naudą gauname neformaliai bendraudami. Tik atvykus į Budapeštą brolis Vaidevutis iš karto pateko su juo susirašinėjusių filatelistų globon. Draugiškiems ryšiams užmegzti labai tiko turininga

šeštadienį vakare vyko didysis bendras laužas, kurį jaunatvišku entuziazmu vedė fil. Ramona Steponavičiūtė-Zemaitienė. Stovykloje įvairiose pareigose matėsi daug mūsų ASS narių. Sesierys pastovyklės viršininkė buvo fil. Renata Ramanauskaitė-Borucki. Per ASS vakaronę, vaissinome vadovus ledais (ice cream) su daudais ir root beer floats) ir Racine kepyklos skanumynais. Buvo trumpas žaidimas pagal NPR „What do you know“ programelę. Išdaliname marškinėlius. Linksmai praleidome laiką, pabendravome su stovyklaujančiais vadovais ir skaniai užkandome. Išvargę ir pilni dienos įspūdžių, grįžome į savo pastovykles ir greitai užmigome.

Sekmadienio rytą, skautai vyčiai dalyvavo šv. Mišiose 6 v.r., nes šventino naujai pa-

kultūrinę programą, kurioje energingiausia buvo mūsų Al-berta. Neišdildoma įspūdių pilko vakarinis plaukiojimas Dunojumi po apvėstais tiltais ir miesto istorinės architektūros panorama. Organizatoriai išmoningai sujungė du laivus, paversdami juos ne tik vakarienes sale visiems dalyviams, bet ir šokių aikštele.

Ištisa diena buvo skirta susipažinti su Vengrijos idomybėmis. Kas važinėjo ir vaikščiojo po miestą. Vakarieniaudami jau žiūrėjome vaizdažuostes apie kiekvienos grupės nuotykius.

Neužmirštamas buvo ir baigiamasis, vengriškas vakaras. Su giliau, čardasu, vynu, grupių ir bendrosios dainomis. Nepralenkiami buvo kaimynai lenkai, mieliai ir savo būrį priėmė ir mus. Paskum lauke bendras laužas ir... „Ateina naktis“... visomis kalbomis.

Atgal grįžome pro Gloduvką, pakeliui spėjė aplankyti didingą popiežių Jonui Pauliui II skirtą memorialą. Ten mūsų laukė dar vienas siurprizas — trisdešimt skautų-klierių. Jų vadovas — patyręs ir harcerų judėjimui nusipelnęs kunigas. Per vakarines šv. Mišias teko susikalbėti lietuvišką maldele ir uždegti simbolinę žvakelę. Būsimieji kunigai jau dabar turi gerą skautišką patyrimą, yra rekomenduoti savo organizacijų. Jų laukia darbas kariuomenės kapelionais. Panašiu principu skautišką patyrimą turintieji jaunuoliai papildė Lenkijos aukštąsias karines mokyklas.

Pavakaryje vėl Varšuva. Atsisakę nakvynės bei vakarienes, šauname pro lietuviams tragišką Ostrov Mazowieckij, ir pirmos žvaigždės sutiba prie Lasdijų muitinės.

Sk. v. R. Tupčiauskas

statytą kryžių Vytų aikštėje. Tai v.s. dr. Povilaicio projektas. Visi kiti skautai ir svečiai dalyvavo Mišiose po pusryčių, kurios vyko „Lituanicos“ lauzavietėje.

Ir tada buvo laikas namo... ASS pastovyklę Rake sudarė: fil. Vytenis Kirvelaitis, fil. Darius Buntinas, fil. Rita Likanderytė-Rašymienė, Antanas Rašymas, fil. Nida Bichnevičiūtė, skautas vytis Dainius Petronis, ASD kand. Laura Dainytė ir Alexis Žemaitis. Fil. Nida Bichnevičiūtė

„NERIJOS“ TUNTO JŪROS SKAUTĖS PASIRUOŠUSIOS

„Nerijos“ jūrų skautėjų tunto vadovės pasiruošusios pradėti naujus skautavimo metus. Tuntininkės j.p.s. Danutės Navickos sušauktame vadovės posėdyje buvo sudarytas 2001-2002 metų veiklos planas ir pasiskirstyta pareigos.

Šiais metais udrėtoms vadovaus g.v.v. Rima Jokubauskienė, g.v.v. Onutė Savickienė, g.v.v. Vilija Kiešienė, vyr. skautė Vaida Petrauskienė ir g.v.v. Dalia Vitkienė.

Jūrų jaunių vadovės: j.p.s. Aldona Weir ir g.v.v. Laima Bacevičienė.

Jūrų skautėjų vadovės: j.s. fil. Rūta Kirkuviene ir g.v.v. Alda Brakauskienė.

Gintarių kandidatų vadove pasilieka j.s. fil. Virga Rimeikienė.

Raštingą tvarkytį sutiko j.s. fil. Taiyda Chiapetta. Izzininkės pareigose lieka j.s. Daina Rudaitienė. Tunto korespondentė — j.v.s. Vilagailė Lendraitienė. Specialybių koordinatorė — j.s. Dana Mikuzienė. Uniformų koordinatorė — j.s. Dalia Žygienė.

Tuntininkė kviečia visas mergaites, norinčias būti jūrų skautėmis, registruotis veiklai. Registracija vyks šeštadienį, rugsėjo 8 d., 9 val. r. Pasaulio lietuvių centre, Lemon-te. Registracijos mokestis 40 dol. Registruojantis bus galima įsigyti „Nerijos“ tunto marškinėlius, treniuos bei uniformos marškinėlius.

Sesė Vilytė

„NERIJOS“ TUNTO 2001-2002 METU VEIKLOS PLANAS

Rugsėjo mėn.:

8 d. — Sueiga
15 d. — Buriavimo iškyla (odrytėms ir jūrų jaunėms).

22 d. — Sueiga
29 d. — Sueiga

Spalio mėn.:

6 d. — Sueiga
13 d. — Sueiga
20 d. — Sueiga

27 d. — Sueigos nebus („Jūros dugno“ pokylis)

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvatomų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį patysime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausias redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuotūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Dr. Rimas Novickis
CHIROPRACTIC PHYSICIAN
Manualinė fizioterapija, akupunktūra, galvos skausmų (ir migrenos), sportinių traumų specialistas
6645W. Stanley Ave., Berwyn, IL 60402, tel. 708-484-1111.
Valandos kasdien, savaitgaliais susitarus. Kalbame lietuviškai.

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.
Valkų gydytoja
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-349-0887.
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms. Nuolaida naujai atvykusiems.

MARIUS KATILIUS, M.D.
CHIRURGAS
Trūkio, tulžies pūslės, krūtų, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centersurgeryandhealth.com

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Sveikimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKS
DANTŲ GYDYTOJA.
9065 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-828-6665
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIJOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60438
Tel. 815-741-8228

DR. PETRAS KISIELAUS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-841-2808

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
390 W. 61st Ave. (219) 847-8879
Hobart, IN 46342 Fax (219) 847-8830

Vėliavų nuleidimui Rako stovyklavietėje su skautais rikiuojasi ir būrelis akademikų. Iš k. fil. Nida Bichnevičiūtė, fil. Rita Rašymienė, fil. Vytenis Kirvelaitis, sk. vytis Dainius Petronis ir fil. Darius Buntinas.

Vėliavų nuleidimui Rako stovyklavietėje skuba fil. Nida, fil. Rita, fil. Vytenis, sk. vytis Dainius ir fil. Darius.

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Liepos mėn. 14 d. Simono Wiesenthalio centro Jeruzalėje vedėjas Efraim Zuroff pasikalbėjimo su didžiausiu Vokietijos dienraščiu Miuncheno „Sueddeutsche Zeitung“ (jo tiražas savaitgaliais 760,000 egz.) stipriai puolė Lietuvos vyriausybę, kuri ir toliau nekreipia dėmesio į nacių bendradarbius. E. Zuroff dienraščiui primena 80 metų Algimantą Dailidę, kurį Vokietijos numato atiduoti Lietuvai. Dirbdamas slaptoje lietuvių policijoje, jis suimtuosius žydus atiduodavo vokiečiams sušaudyti. 1997 m. Ohio teismas A. Dailidę atėmė JAV pilietybę. Simono Wiesenthalio centro vedėjas džiaugiasi jo trimimi, tačiau kartu abejoja, ar jam Lietuvoje bus greitai sudaryta byla. „Kraštai dėsia — sako E. Zuroff — nenorėdama parodyti, kad tiek daug lietuvių įsipainioję į žydų žudynes“.

Jau pereinamais metais JAV, Izraelis, žydų organizacijos stipriai kritikavo Baltijos valstybę už nelankstumą, teismų delsimą. Tiesa, atgavus nepriklausomybę, žadėta išaiškinti 200,000 žydų žudikų pavardes, o naujas Lietuvos min. pirm. Algirdas Brazauskas — 1995 m. tuometinis Lietuvos prezidentas — prašė Kneseto atleidimo už lietuvių padarytus nusikaltimus.

„Tatiau iki šiol nė vienas lietuvis, net nė vienas ministras, nepraleido kalėjimo“ — vokiečiai sakė E. Zuroff. Lietuva užsiėmusi praėjusiu, sovietine okupacija. Vasario mėn. lietuvių kateistas Kazys Gimzauskas, tačiau dėl blogos sveikatos nenubaustas. Žydas taip pat priminė A. Lileikį. Jo teismas, pirmas karo nusikaltėlio Lietuvoje, visuomet buvo atidėdamas. A. Lileikis mirė, nesulaukęs teismo sprendimo.

Miuncheno dienraštis tele-

fonu užklauso Vilniuje vyriausiąjį Lietuvos prokurorą. Jis griežtai paneigė E. Zuroff užpuolius, pažymėdamas, kad ne visos bylos, ne visi kaltinimai yra aiškūs. Juk jau praėjo 60 metų. A. Dailidės klausimu Lietuvos prokuroras vokiško dienraščio bendradarbiui pareiškė, kad byla sudaryta. Prieš metus, parlamento nutarimu, taip pat galima ligonio apklausa jam esant lovoje. E. Zuroff sveikina Lietuvą, pareikalavus jai išduoti D. Britanijoje gyvenantį Antaną Getą.

Vokiškas dienraštis atspausdino A. Lileikio nuotrauką bei priedą, kad teismas dėsia jo bylos nagrinėjimą. Jis mirė prieš teismo sprendimą.

Vokietijos Sauerlando Medebach miestelio gimnazija glaudžiai bendradarbiauja su Šiaulių „Aido“ gimnazija, kurioje yra sustiprinta vokiečių kalba. Kiekvienais metais vokiečiai aplanko Lietuvą, lietuvių mokiniai vyksta pas vokiečius. Birželio mėn. jau trečią kartą vokiečiai viešėjo Šiauliuose. Kelionė autobusų į Lietuvą ilga — daugiau nei 1,500 km, tad vokiečiai Šiaulius pasiekė po 27 valandų. Lietuviai vokiečius priėmė lietuvišku sveitimu, parodydami Lietuvos gamtos grožį, supažindindami su didinga Lietuvos praeitimi.

Pirmą dieną vokiečiai buvo supažindinti su gimnazija (visuomet atvyksta kitos klasės) dalyvavo pamokose. Jie buvo nuvežti į Kryžių kalną, Lietuvos sostinę, aplankydami joje senamiesčio Gedimino kalną, bažnyčias. Neaplenkta Kuršių Nerija, Klaipėda, Nida, Tomo Mano muziejus. Atsiveiktinti su vokiečiais bendru pobūviu, lietuviška daina, tautiniais šokiais bei bendru „disco“ pasilinksminimu.

Svečiai iš Vilniaus dr. Edvardas Makelis, Baltijos Agroverslo instituto direktorius, susitikęs su Ohio Komodores/gubernatoriaus Bob Taft patarėjais tarptautinei prekybai. Iš kairės: LR garbės konsule Ohio valstyje Ingrida Bublėnė, Ohio Komodore, direktorius „The Institute for Investment and Economic Growth“ Louis Fritz, dr. E. Makelis, Ohio Komodore, Flexon prezidentas Arnie De LaPorte.

mu. Kiekvienas vokiečių gavo dovanų bei laišką (juk pasirodė pirmi meilės žiburėliai) įrodant, kad draugystė nenutrūks, nes jau ateinančiais metais rugsėjo mėn. lietuvių lankys vokiečius. Vokiečių kelionę plačiai aprašė „Sauerland Kurier“ dienraštis.

Ispanijos greitkelyje žuvo mano miestelio (jis skaito 32,000 gyventojų) savivaldybės tarybos narys, didelis lietuvių bičiulis Manfred Dewald. Kiekvienais metais velionis ir jo žmona mielai priimdavo M. K. Čiurlionio menų gimnazijos moksleivius, parūpindavo koncertams salę, supažindindavo prieš koncertą klausytojus su Lietuva, patia gimnazija. Dar gegužės mėn. trijų jaunų talentų pasirodymu Vieniame organų transplantacijos biuras sulaukė 44 pranešimų apie galimus donorus, tuo tarpu per šį metų penkis mėnesius jau gauti 36 pranešimai. „Džiaugiuosi besikeičiančių mūsų visuomenės pozicijų ir organų donorystės aktyvavimu, prašo pinigų skirti M. K. Čiurlionio menų gimnazijai „in Vilnius — Litauen“. Įrašyta Viernheimo Drezdeno banko sk. sąskaitos nr.

PERSODINTA DAUGIAU ORGANŲ

Posityvus visuomenės požiūris į organų ir audinių donorystę suteikia vis daugiau vilties transplantacijos laukiantiems ligoniams, teigia Nacionalinio organų transplantacijos biuro (NOTB) direktorė Asta Bžeskytė.

NOTB duomenimis, per penkis šiuo metų mėnesius jau atliktos 63 transplantacijos, iš jų 35 inkstų, 4 širdies, 2 kepenų, 22 akių ragenos, teigiama birželio pradžioje išplatintame pranešime spaudai.

Panašus organų persodinimo operacijų skaičius buvo atliktas per visus praėjusius metus. 2000 metais atliktos 65 organų transplantacijos, iš jų 42 inkstų, 2 širdies, 3 kepenų ir 18 akių ragenos.

Praėjusiais metais Nacionalinis organų transplantacijos biuras sulaukė 44 pranešimų apie galimus donorus, tuo tarpu per šį metų penkis mėnesius jau gauti 36 pranešimai. „Džiaugiuosi besikeičiančių mūsų visuomenės požiūriu ir organų donorystės aktyvavimu, prašo pinigų skirti M. K. Čiurlionio menų gimnazijai „in Vilnius — Litauen“. Įrašyta Viernheimo Drezdeno banko sk. sąskaitos nr.

prezidentas Valdas Adamkus, krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius ir jo pavaduotojai užpildė sutikimo dokumentus, kad jų audiniai ir organai po mirties būtų panaudojami transplantacijai.

Kortelę turintiam asmeniui staiga mirus ir gydytojams nusprendus, kad jo organai ir audiniai tinka transplantuoti, nebereikia artimųjų sutikimo.

1999 metų pabaigoje Seimas priėmė naują Žmogaus audinių ir organų donorystės ir transplantacijos įstatymo redakciją, kuri įtvirtino nuostatą, jog kiekvienas asmuo, ne jaunesnis kaip 18 metų, turi teisę pareikšti sutikimą ar nesutikimą, kad jo audiniai ir organai po mirties būtų panaudoti transplantacijai. Mirus žmogui, kuris būdamas gyvas nepareikšė savo valios, jo organus leidžiama panaudoti transplantacijai, jei mirusio artimieji neprieštarauja. Įstatymas užtikrina, kad informacija apie asmens sutikimą ar nesutikimą, kad jo audiniai ir organai po mirties būtų panaudoti transplantacijai, yra konfidenciali.

1999 metų viduryje atlikta apklausa parodė, kad 83,9 proc. respondentų pritarė audinių ir organų donorystei ir transplantacijai, o kai prieštaravo 6,9 procento. (BNS)

* Į Rukloje esantį mokymų pulką rugpjūtio 26 d. susirinko per trisdešimt žurnalistų, atstovaujančių dienraščiams, žurnalams, radijo ir televizijos stotims. Jiems buvo surengtos taikos pasikėlimo pratybos. Karščių nuomone, tokie renginiai turėtų skatinti abipusį pasitikėjimą tarp palkamų uždavai gyvenančių karščių ir smalsiai jų atstovų nusiteikusias visuomenės.

NOTB duomenimis, šiuo metu Žmogaus audinių ir organų donorų bei recipientų registre yra užregistruota apie 700 žmonių. Gegužės mėnesį, remdami donorystę,

kuris ten buvo, buvo užšalęs. Taigi emėme sniegą ir tirpdėme, kad pasidarytume nors truputį geriamo vandens. Pausdavomės tiesiog sniegu. Skalbinių skalbti beveik nebuvo galima, nes mes beveik neturėjome paimamos. Kovodami su utelėmis, kurios niekada nešlyko, nakčiai mes pakabindavome aprangą prie langų, ir utelės rytą būdavo sušalusios ir mes galėdavome jas nurinkti. Nors dabar mes turėjome pakankamai lovų, guldavomės visi trys kartu į vieną lovą, ir taip mes vienas kitą šildėme.

Alkis kaskart didėjo. Mes, be rusų atmatų, nieko neturėjome. Mes šen ir ten galėjome vaikščioti po buvusį kopūstų lauką, kur po sniegu pasitaikydavo vienas kitas kopūsto lapas, arba, jei kam nusišypėdavo laimė, raskdavome porą lapų daržinėje, kur kopūstai buvo perdirbami rauginimui, ir pasitaikydavo vienas kitas nukritęs. Tai ir buvo kasdieninė sriuba.

Tvarte pradėjo stipti arkliai. Jie buvo išstempiami į lauką. Mes bėgdavome paskui ir išsiipjaudavome galbą su visa oda. Tada būdavo šventė, nors mes tos mėcos negalėdavome išvirti, nes tam mums trūko malkų. Ir vis dėlto pilve atsiradavo kas nors šilta.

Bet greitai ir tai pasibaigė, nes kai tik arkliai pasitpėdavė, rusai ji aplaistydavo dezinfekuojančiu skysčiu; ir mes dar mėginavome greitai ką nors išsiipjauti, nes jei ką greitai išsiipjauti, ne taip bjauriai dvokdavo. Bet jie viską nuo mūsų atėmė. Ar higienos sumetimais, ar iš pasibjaurėjimo tai buvo daroma, aš nežinau.

Tada vis daugiau žmonių pradėjo važiuoti į Lietuvą. Bus daugiau

kuris ten buvo, buvo užšalęs. Taigi emėme sniegą ir tirpdėme, kad pasidarytume nors truputį geriamo vandens. Pausdavomės tiesiog sniegu. Skalbinių skalbti beveik nebuvo galima, nes mes beveik neturėjome paimamos. Kovodami su utelėmis, kurios niekada nešlyko, nakčiai mes pakabindavome aprangą prie langų, ir utelės rytą būdavo sušalusios ir mes galėdavome jas nurinkti. Nors dabar mes turėjome pakankamai lovų, guldavomės visi trys kartu į vieną lovą, ir taip mes vienas kitą šildėme.

Alkis kaskart didėjo. Mes, be rusų atmatų, nieko neturėjome. Mes šen ir ten galėjome vaikščioti po buvusį kopūstų lauką, kur po sniegu pasitaikydavo vienas kitas kopūsto lapas, arba, jei kam nusišypėdavo laimė, raskdavome porą lapų daržinėje, kur kopūstai buvo perdirbami rauginimui, ir pasitaikydavo vienas kitas nukritęs. Tai ir buvo kasdieninė sriuba.

Tvarte pradėjo stipti arkliai. Jie buvo išstempiami į lauką. Mes bėgdavome paskui ir išsiipjaudavome galbą su visa oda. Tada būdavo šventė, nors mes tos mėcos negalėdavome išvirti, nes tam mums trūko malkų. Ir vis dėlto pilve atsiradavo kas nors šilta.

Bet greitai ir tai pasibaigė, nes kai tik arkliai pasitpėdavė, rusai ji aplaistydavo dezinfekuojančiu skysčiu; ir mes dar mėginavome greitai ką nors išsiipjauti, nes jei ką greitai išsiipjauti, ne taip bjauriai dvokdavo. Bet jie viską nuo mūsų atėmė. Ar higienos sumetimais, ar iš pasibjaurėjimo tai buvo daroma, aš nežinau.

Tada vis daugiau žmonių pradėjo važiuoti į Lietuvą. Bus daugiau

Donutė Bindokienė

Ar Brazauskas nepabūgs iššūkio?

Toks dėmesys matos valstybės premjerui gali daugelį nustebinti. Juk Lietuvoje per vienuolika nepriklausomybės metų Vyriausybė buvo keičiama ir keičiama, kol pagaliau „ratas apsisuko“ ir premjeras kėdėje atsidūrė net buvęs prezidentas. Žinoma, tai irgi tam tikra sensacija — vargiai, sakykim, Amerikos prezidentas, baigęs savo kadenciją Baltuosiuose rūmuose, sutiktų išeiti į kurio nors kito prezidento vyriausybę kaip viceprezidentas ar valstybės sekretorius. Algirdas Brazauskas sutiko: „Jautiau, kad tėvynei esu reikalingas“.

Taigi, tiksliai kilnūs. Tik kažin, ar naujasis Lietuvos premjeras supranta, kokia atsakomybė ir pareigos jam skirtos, su kokiomis viltimis ir nepasitikėjimu, į jį žvelgia tiek savo tautos, tiek užsienio akys.

Vakarietiai, atrodo, jau iš dalies pasistengė, kad A. Brazauskas tą „žvilgsnį“ pamatytų, suprastų ir atkreiptų ypatingą dėmesį. Tai buvo JAV prezidento ir Valstybės sekretoriaus pasveikinimo laiškas, kai pasklido žinios, kad jis patvirtintas premjero pareigoms. Galima sakyti, kad prezidento George W. Bush sveikinimas buvo visai logiškas — tai tarptautinio protokolo požymis, įprastas kultūringoms pasaulio valstybėms. Bet kaip žiūrėti į Valstybės sekretoriaus sveikinimo raštą? Ar iš tikrųjų tai sveikinimas, ar už jo slypi atšargos, diplomatiškos priminimas, kad svarbu Lietuvai vesti tuo patiu keliu, kuriuo ją veda prezidentas, kariuomenės vadas ir kiti susipratę politikai, tikėdami, kad valstybės saugumą gali užtikrinti tik išjungimas į NATO, Europos Sąjungą bei kitas tarptautines organizacijas.

Dėmesio vertas ir kitas reiškinys: „The Economist“ žurnale (š.m. rugpjūtio 25 d.) išspausdintas straipsnis apie Algirdą Brazauską vadinamame „Charlemagne“ skyriuje, kuriame pristatomi įžymūs politikai (nebūtinai vien teigiamos asmenybės), valstybių vadai, ekonomistai ir kiti, nuo kurių galbūt priklausau, kuria kryptimi pasuks ta ar kita valstybė, kaip tie postkai nubaugos per tarptautinius vandenius.

Nepaisant neigiamų pasisakymų apie Lietuvą, „atsili-

kimą nuo kitų dviejų Baltijos valstybių, ypač Estijos“ straipsnio pradžioje, visgi galima susidaryti nuomonę, kad už tą neigiamybą slypi tikras rūpestis šio krašto ateitimi. Ne dėl patios Lietuvos ar jos žmonių gerovės, bet dėl to, kad tai didžiausia iš Baltijos valstybių, turinti daugiausia galimybių tiek politiniu, tiek ekonominiu atžvilgiu, be to, pakreipta į Vakarus ir įjungta į NATO, gali būti veiksminga uztvara nuo vis dar nenuspėjamų ir nenuoseklių Maskvos nuotaikų.

Patymima, kad visgi netoliemoje A. Brazausko praeityje yra šviesus taškas: jis 1989 m. išdrįso žengti tikrai lemtingą žingsnį, atskirdamas Lietuvos komunistų partiją nuo Maskvos. Drįstama net teigti, kad tai buvo pirmasis stiprus smūgis į Sovietų Sąjungos milžino pašonę, ilgainiui padėjęs visam milžinui nuvirsti nuo pjedestalo ir subyrėti. Nors, būdamas prezidentu, Brazauskas jokiais ypatingais darbais ar veikla nepasizymėjo, dabar jo laukia didelis uždavinys: vesti Lietuvą į NATO ir Europos Sąjungą. Straipsnyje „Charlemagne“ paprastai yra redakcijos skiltis abejojama, kad tą našą pakels naujojo premjero pėčiai — jis jau 68 m. amžiaus ir „atrodo išsisėmęs“. Apskritai, A. Brazauskas pristatomas kaip „seno sovietinio modelio biurokratas“, mėgstantis garbiai kalbėti, pasigirti „savo svarba, lengvai bendrauti su liaudimi, daug žadėti, bet per daug nesajaudinti, jei pažadai lieka neištesėti“.

Jau ne kartą praeityje „The Economist“ ir Lietuvos reikalus žvelgė pro labai tamsius akinus, idealiai pavyzdžiui laikydamas Estiją, kuri toli palikusi Latviją, o juo labiau Lietuvą. Pastaroji kaltinama „neišnaudotom progom (daugiausia dėl privatizavimo keblumų), atsilikimu, nusikaltimų gausa“ ir visokiais kitokiais, būtais ar nebūtais, dalykais. Ypač užkliūva lėta krašto ekonominė pažanga ir kitos būtinos reformos, jeigu valstybė tikrai tikisi greitesnio išsijungimo į NATO ar ES.

Perskaicius straipsnį, taip ir lieka neaišku, ar jis yra Lietuvai palankus, ar visiškai priešingas? O gal tai tik dar vienas perspėjimas A. Brazauskui, kad nesumanytų pakukti ne tuo keliu...

Vokietijos gimnazistai, apsilankę Šiaulių „Aido“ gimnazijoje. (Iš vokiškos spaudos.)

IŠSIGELBĖJIMAS BUVO LIETUVA...

ANNEMARIE KIUZAUSKAS

Nr. 16

Kiekvienas butas vėl turėjo kambarį, kambarį ir virtuvę. Vėl į vieną patalpą buvo sugrąžintos kelios šeimos. Mes dabar jau nieko neturėjome. Lova buvo skirta 2-3 žmonėms; tarp lovų buvo pristatytos visos patalpos. Lovų visą laiką raskdavome kaimuose; jų rusai iš ten nebuvo išvežę. Čia name nebuvo jokio rūšio; rūšys buvo šalia namo iškastas žemėje. Taigi dabar name nebuvo ir šurkijų.

Ir vėl mirėdavo ištisos šeimos, kartais visos tą patią dieną, motinos ir vaikai. Vyrų nebuvo. Ir vėl atėjo žiema, sušalusi žemė, ir mes mirusiuosius galėjome tik kur nors paguldyti ir apkasti sniegu. Negaliu išvardinti nė vieno vardo, nes nežinau, kas buvo tie, kurie mirėdavo.

Aš vis prisimenu Oddey'us, nes aš juos pažinojau. Pirmoji mirė Erika, palikdama savo paskutinį vaiką. Tai buvo Ievutė, taip mes vadinome. Kol buvo gyva Erika, sesuo Elfrida Oddey, ji rūpinosi savo seserėčia. Elfrida aš pažinau, kai lankiausi taupomojoje kašoje Girdavoje. Ji ten buvo dirbusi su mano tėvu kartu.

Kai Elfrida taip pat mirė, Ievutė pasiėmė mano motiną. Ji buvo dar tokia maža, kiek metų, aš nežinau, bet manau, kad ji buvo dar jaunesnė už mano broliuką Joachimą, kuris tada buvo kaip tik penkerių metų. Dabar mūsų šeima dar padidėjo. Mes alkome visą žiemą. Kartais mums pasikirdavo duonos ar miltų. Man rodos, duodavo ir sorų, nes mano atmintyje yra išlikusi sorų kofė. Motina, kaip ir anksčiau, turėdavo dirbti kolkelyje.

Ir štai atsitiko tai, nuo ko jau visam laikui įsirežė gili baimė.

Tai buvo 1947 m. 16 ar 17 liepos. Motina vis eidavo į Girdavą nors kiek duonos išsimainyti. Dažniausiai keisdavo į paskutinius drabužėlius, kuriuos ji buvo išlaikiusi. Porą kartų ašėjau kartu. O tada ji manė, kad turi eiti kartu Renata. Jeigu aš gerai prisimenu, iki Girdavos buvo apie 12 kilometrų.

Jos išėjo anksti rytą ir norėjo vakare sugrįžti namo, jau taip būdavo visada. Bet taryk jos negrįžo. Mes laukėme iki tamsos prie plento, kuriuo jos turėjo grįžti. Mes, tai buvo Hansas, septynmetis, bet penkiamečio išvaizdos, ir Joachimas, penkiametis, išrodęs kaip trimetis. Tada mes vylymės, kad jos grįš kitą rytą.

Ir vėl mes ten sėdėjome ir laukėme. Bet jos nepatėjo. Kiek dienų mes ten vis laukėme, aš prisimenu. Visą kas atiduotume. Mano motinaėjo trisdešimt šeštuosius, Renata devintus metus. Mes jau daugiau niekad jų nematėme.

Dabar jau man teko visais rūpintis. Po kelių dienų ar savaitių mirė ir Ievutė. Mes ją suvyniojome į šiau-

„AŽUOLIUKO“ CHORAS

arba pokalbis apie gyvenimą muzikos kalba

Berniukų chorui „Ažuoliukas“ — jau daugiau nei keturi dešimtmečiai. Per tą laiką keitėsi kartos, kūrėsi tradicijos. „Ažuoliuko“ vardas Lietuvoje — ir už jos ribų — žinomas daugeliui. Ir ne tik dėl muzikines, kūrybines šio choro sekmes. Vieni iš šių chorą leido savo vaikams, kiti — mokėsi vienoje mokykloje su jo auklėtiniais. Ir net po daugelio metų kalbėdamiesi su buvusiais „Ažuoliuko“ choristais, veik be išimčių išgirsite, su kokia šiluma ir ilgesiu jie prisimena chorą praleistą laiką. Jiems „Ažuoliukas“ — ne tik (ir ne tiek) muzikos mokykla ar kūrybinis kolektyvas. Jiems tai tapo dalis gyvenimo, kurio atgarsius jie jaučia visada, kur bebūtų ir ką beveiktų.

Pokalbis su „Ažuoliuko“ choro meno vadovu, Muzikos akademijos docentu, tarptautinės chorų federacijos „Europa Cantat“ nariu Vytautu Miškinis.

— Pats dažnai sau užduodu klausimą, o kas tai yra „Ažuoliukas“? Vaikas ir mūsų choro veiklą įtraukiamas nuo 5-6 metų. Tokiam amžiui labai sunku prognozuoti jo muzikinių duomenų vystymąsi, jo balso raidą, tačiau, jeigu jam čia patinka, jei nori mokytis rimtai — mūsų choro gyvenimas jam tampa labai priimtinas ir patrauklus. Be abejo, jis nepanašus į kiemo ar vidurinės mokyklos, todėl, kad čia vaikai paklūsta meninei saviraiškai, meniniam vyksmui. Turime ketinimų stovėti rimtoje scenoje, tad ir iš vaiko reikalaujame tiek, kiek jis sugeba — „iki galo. Sondeckis, Rinkevičius, Domarkas... Mums teko tiek užsienyje, tiek Lietuvoje koncertuoti su daugeliu iškilų atlikėjų, muzikantų. Darbas su jais — neišsami klodai. Kiti moka didelius pinigus, kad tik išgirstų jų atliekamą kūrinį, o mūsų auklėtiniai turi galimybę susipažinti su jų darbu iš arti. Tai neįkainojamas turtas visam gyvenimui. Ne kiekvienas vaikų kolektyvas gali tuo pasigirti.

Be abejo, „Ažuoliukas“ — tai gyvenimo būdas. Tai gali pasijusti, kai mūsų buvę choristai susitinka — net po daugelio metų. Kitas bendravimas, kita saviraiška, kitas interesas, temų ratas. Manė patį stebina — iš ko tai gimsta? Aišku, gimsta iš vidaus, iš tų gerų tradicijų, kurios klostėsi per 40 metų. Iš mūsų choro mikroklimato, iš to rimto požiūrio į darbą, kuris čia vyrauja mūsų chore. Tai leidžia susiformuoti kitokiam požiūriui į savo laiką ir net, drįsčiau pasakyti, į gyvenimą.

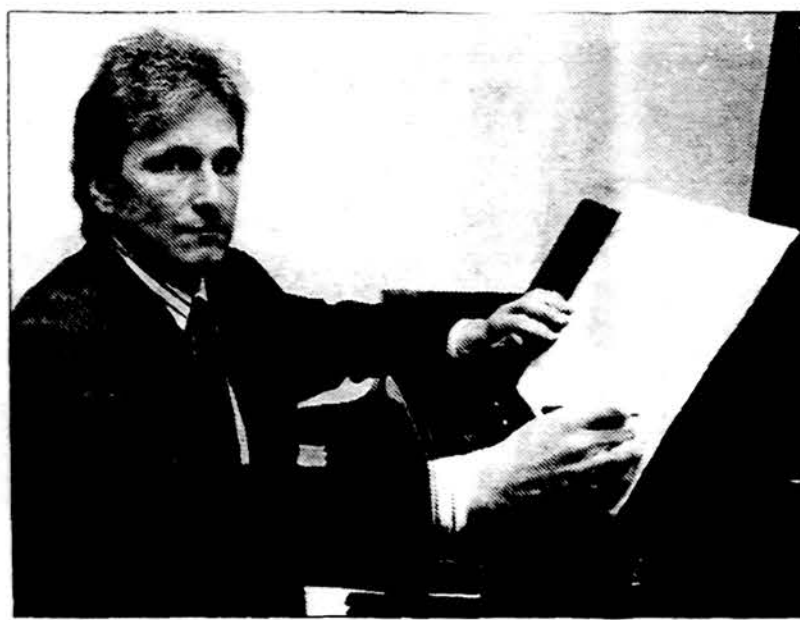
Darbas chore leidžia stebėti, kaip bręsta žmogus, kaip jis formuojasi, kaip bręsta jo gabumai ir keičiasi pasaulejautas. Kol vaikai maži, aktyviai bendraujame ir su jų tėvais. Psichologinė vaiko raida yra banguota, netolygi. 5-6 metų vaikas savaime įsitraukia į choro veiklą, jei taip galima sakyti, „suvalgo“, ką jam duodi, jei tik jam tai patinka. Jei nepatinka — kartu su tėvais ieškome atsakymo, kas nepatinka ir kodėl. Kai vaikas paauga, kai atsiranda sąlyginis savarankiškumo ir sąmoningumo pojūtis — tėvai lieka jau „už durų“. Po to — pirmojo sąmoningumo momentas — 9-10 metų. Mes tai vadiname vertybių perkainojimo laikotarpiu, kai vaikas pradeda vertinti pasaulį, lyginti savo ir aplinkinių galimybes. Prasirėžia įvairiausi polinkiai, kai kurie auklėtiniai palieka chorą, nes vaikai neretai užsispiria, o tėvai jų norams nusileidžia. Kartais reikia vaiką bent šiek tiek verst: pagunda palengvinti sau duoną didelę — darbas mūsų chore pakankamai sudėtingas nuo pat mažumės.

Veliau neišvengiamai prasideda balso mutacija — tai, be abejo, yra pats kritiškiausias metas. Berniukams balsas keičiasi labai skirtingo amžiaus — 13, 14, 15 metų. Mutacijos laikotarpis — taip pat psichologinio lūžio laikotarpis, kai vieni tarsi atšala muzikai, o kiti, kurie anksčiau atrodė, mažiau apdovanoti, parodo didelį troškimą muzika užsimti. Mūsų vyrų chore (vadiname jį „pensija“) yra 50 žmonių, ir daugiau priklauso amžiuje išlaikyti priėjus prie choro būtų nenatūralu — suaugusiam žmogui užsimimtis čia, tenka atvejų, kai buvę dainininkai ir chorą atveda savo vaikus, o kol laukia jų už durų, vėl pamazda įsitraukia į choro veiklą.

Be to, bendraujame ne tik repetitijų metu — kasmet vasarą rengiame stovyklas. Ten mes su vaikais bendraujame, stengiamės susipažinti su jo buitimi, įprotiais bei polinkiais.

— Per pastarąjį dešimtmetį visuomenės vertybių skalė nemenkai kito. Kaip tai atsispindėjo Jūsų choro gyvenime?

— Kaip bebūtų liūdna, tam tikra prasme mūsų auklėtiniai tapo vangesni, labiau nepastovūs. Pastebimai greičiau pavargsta. Padidėjo mokymosi krūvis tiek aukštojoje, tiek vidurinėse mokyklose, ir begalinis sėdėjimas

„Ažuoliuko“ dirigentas ir meno vadovas Vytautas Miškinis.

prie kompiuterio daro savo juodą darbą. Dažnas iš mano kartos, kiek pamenu, nei sėdėdamas abituriento suole dar nežinojo, kuo bus, o dabar kaimais jau penkiamečiui samdomi repetitoriai, jis kryptingai orientuojamas į tam tikrą sritį. Vaikai nuo mažens tampa pragmatikai. Be abejo, tai galima pajusti ir mūsų auklėtinuose.

Kita vertus, egzistuoja labai svarbi takoskyra tarp to, kas yra ten — mokykloje, namuose — ir to, kas yra čia, chore. To, ką jie sužino už choro ribų, jų kompiuterinių įgūdžių, etc., čia neprireikia, nes čia yra muzika, gyva saviraiška, ir jų pasaulėžiūra čia plečiasi, tampa turtingesnė, o jokių būdu ne atvirkščiai. Bijau, kad mano minėtas labai ankstyvas profilavimas šiek tiek siaurina vaiko pasaulėvaizdį, jis pradeda pasaulį matyti vienu kampu, nebemato universalų. Pažintis su muzika praplečia ne tik jo išsilavinimą, bet ir pasaulėjautą, emocijas išgyvenimus. Pastebėjau, ši pažintis dar niekam gyvenimo nesugadino.

— Ar skiriasi, Jūsų nuomone, vaikų — atlikėjų, tiksliau, berniukų — ir suaugusių žmonių choro santykis su auditorija? Be abejo, tokio choro auklėjamoji, ugdomoji prasmė akivaizdi, ir Jūs pats esate pabrėžęs, kad Jūsų choras — daugiausia muzikinis pedagoginis, o ne koncertinis kolektyvas, bet juk svarbu ir meninis aspektas, santykis su kūrybos adresatu?

— Drąsiai galiu pasakyti, kad iš visų vaikų kolektyvų mes daugiausia laiko koncertuojame filharmonijoje ir rengiame kūrinus su orkestru. Tai ne pagyros — tai dar vienas įrodymas, kad vaikai labai daug sugeba ir daro daugiau nei suaugę. Su savo muzikiniu auklėjimu, savo tradicijomis mes sugebame užpildyti tam tikras muzikines terpes, kurių reikalauja berniukų balsų arba vaikiško choro. Mes, ko gero, labai daug reikalaujame iš savo auklėtinų, nes apimtis taip pat plečia akiratį, erudiaciją ir formuoja skonį.

Apie mūsų repertuarą galiu pasakyti, kad atliekame daug ne tik klasikines, bet ir šiuolaikines muzikos kūrinių, ir tai taip pat formuoja platesnį mūsų auklėtinų požiūrį į muziką. Juk norint ugdyti skonį, turi paragauti ir druskos, ir cukraus — tik tada galėsi atskirti.

Išties tenka mokytis ką nors nauja. Tie kūriniai, kurie skamba su orkestru, — vienkartinio atlikimo. Gaila, sugaišti tiek daug laiko, vienas koncertas, ir viskas. Bet įsipareigojimai yra įsipareigojimai, ir šioje srityje niekas nedaro jokių nuolatų vaikams. Jei kada nors apviltume dirigentą arba filharmoniją — pasakytų „aciū“ ir nebenerėtų su mumis turėti jokių reikalų. Klaidų niekas nedovano ir nepamirš. Turime dirbti profesionaliai, kaip tikri muzikantai, nepaisant mūsų auklėtinio amžiaus. Ar mes atitinkame šiuos reikalavimus, sprendžia klausytojai. Dėl to ir gyvenime, tai ir yra mūsų darbas.

Kita vertus, daugelis mūsų atliekamų kūrinių, mano nuomone, pasižymi ištisomis neblogais tekstais. Nemažai tarp jų ir religinių. Bet ko tikrai nesigriebiame. Būna, aišku, vienas kitas eksperimentas, bet mokiniai iškart per repeticijas reaguoja į tai, kas jiems nepatinka, nepriimtina.

Be abejo, choro gyvenimą labai pakeitė tai, kad 1979 m. buvo įkurta „Ažuoliuko“ muzikos mokykla. Iki tol choro auklėtinį lavinimą galima buvo vadinti greičiau klubiniu, nes su mokiniais daugiausia dirbdavo tik Perelšteinas, o jo pagalbininkai tebdavo studentai, atliekantys praktiką. Šiuo metu mūsų muzikos

mokykloje dirba profesionalai, yra aiški programa, pagal kurią vaikai lavinami, galų gale, užsiėmimai mokykloje labai svarbūs berniukams ir mutacijos laikotarpiu. Kita vertus, po mutacijos daugelis mokinių jau pradeda konkrečiau galvoti apie savo ateitį ir natūralu, kad pakeičia savo gyvenimo būdą, gilina į tą sritį, iš kurios planuoja duoną valgyti. Šiaip ar taip, noriu pabrėžti, kad rimtas darbas mūsų kolektyve tampa puikia pradžia rimtam požiūriui į bet kokią — ne tik muzikinę — veiklą, ir savo ateitį, ir karjerą, ir perspektyvas. Mūsų auklėtiniai čia įgyja tvirtą pagrindą tolesniam mąstymui, kas jie ir ko nori iš gyvenimo. Mes apie tai pradėdami kalbėtis labai anksti — muzikos kalba.

Vienas choristas man yra pasakęs: man stambesni kūriniai labiau patinka nei nedideli. Kodėl? Nes „ilgesniam laikui galima įsijausti“. Vėliau, be abejo, jis pasirinko muzikanto kelią.

Tačiau „Ažuoliukas“ — tai ne profesionalių muzikantų kalvė. Kadaise šis choras kūrėsi kaip mėgėjų kolektyvas — plačiaja prasme. Bet bėgo dešimtmečiai, kūrėsi tradicijos ir gerėjo mokinių ugdymo galimybės. Sunku pasakyti, kiek išugdėme profesionalių muzikantų, kiek iš mūsų auklėtinų bent šiek tiek susiję savo ateitį su muzika. Pasikeitė ir laikai. Jei anksčiau, kai tik pajusdavau vaiko polinkį muzikai, tai ir stundavau į tą pusę. Dabar to nedarau — dabartiname mūsų šalies nepriklausomybės kelyje, kuris dažnai vadinamas kova už būvį, už išgyvenimą, reikia būti labai talentingam ir užsispyrusiam, kad patikėtum savo, kaip muzikanto, sėkme.

— Ar esate pasigailėjęs, kad emėtės šio nelengvo darbo?

— Šimtus kartų. Ir šimtus kartų galėčiau tokių minčių. Likimas lėmė, kad Hermanas Perelšteinas — ankstesnis šio choro vadovas, jo siela — 1978 m. ryžosi palikti Lietuvą, ir aš jam pasirodžiau tinkamiausias kandidatas vadovauti „Ažuoliukui“. Ir dabar, po visų čia praleistų metų, nors būna sunkių situacijų, visada galvoju: šį kolektyvą, šį darbą gavau kaip palikimą, kurį barstyti neturiu jokios teisės.

Loreta Povilionienė

LIETUVOS STUDIJŲ SAMBŪRIS TASMANIJOS UNIVERSITETE

Pietiniame žemės pusrutulyje yra tik vienas akademinis Lietuvos studijų židinys. Tai Lietuvos Studijų sambūris tolimajame Tasmanijos universitete. Siemet (2001 m.) sambūriui vadovauja humanitarinių mokslų absolventas Vincas Taškūnas.

Australijoje yra 38 universitetai, bet nė vienas jų neturi lituanistikos katedros. Nėra nei mažesnių skyrių, pašvęstų Lietuvos ar Pabaltijo studijoms.

Kad bent iš dalies užkūstų šitą spragą, 1987 metais privačiomis lėšomis Tasmanijos universitete buvo įsteigtas Lietuvos Studijų sambūris, sutrumpintai vadinamas LSS. (Tasmanijos universitetas yra ketvirtas pagal senumą Australijoje). Sambūriui trūksta didesnio vietinių tautiečių užnugario, nes Tasmanijoje, kuri žemės plote panaši į visą Lietuvą, yra labai mažai lietuvių: per paskutinį gyventojų surašymą buvo užregistruota tik 40.

LSS neturi nuolatinių pajamų, verčiasi iš aukų. Tačiau, nepaisant šių sunkumų, sam-

būris veikia jau keturioliktus metus.

LSS leidžia „Lithuanian Papers“. Tai vienintelis akademinis lietuvių žurnalas anglų kalba visame Pietiniame žemės pusrutulyje. LSS jau spėjo išleisti 14 šio žurnalo numerių (po 72-96 psl.) ir jame išspausdino per 140 originalių mokslo darbų apie Lietuvą anglų kalba. Be to, LSS išleido 4 knygas, jų tarpe „Nereikalingų svetimžodžių rinkinys“. Per 200 „Rinkinių“ padovanoja Lietuvai.

LSS rūpesčiu, Tasmanijos universitete jau užbaigtos 5 disertacijos apie Lietuvą ir lietuvių; dabar ruošiamos dar dvi.

LSS nariai — studentai garsina Lietuvą Tasmanijos universitete, rašydami mokslo darbus lietuviškoms temoms ir sykiu supažindindami savo profesorių su Lietuva. Šie darbai skaitomi ir diskutuojami per pietų pertraukų seminarus, kuriuos universitete sukuria Lietuvos Studijų sambūris (LSS).

LSS nariai garsina Lietuvą ir už Tasmanijos ribų. Pavyzdžiui, 1997 metais AABS kon-

SKELBIMAI

Paslaugos

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas, pakeičiant keramikos plyteles, „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-202-5874, 630-241-1912.

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiame stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

773-585-9500

Siūlo darbą

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing. Tel. 800-820-6155.

Blacksmith
Small open die hammers, hydraulic bending ornamental & industrial
Tel. 773-277-2800.
Some English helpful.

Nekilnojamasis turtas

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 226-8761
HOME (708) 425-7168
MOBIL. (773) 590-0295

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Siūlo išnuomoti
Išnuomojami du 2-3 miegamųjų butai daugiabučiam name, Oak Lawn rajone, ramioje vietoje, šalia stadiono.
Tel. 708-430-3979.

Ivairūs
V.A.I. Auto Servisas.
Atliekame visus variklio ir važiuoklės darbus. Variklio kompiuterinis patikrinimas. Nuolatiniams klientams nuolaidos. Parduodame naudotus automobilius. 3800 W. 79 St.
Tel. 773-582-0183; 773-582-0184.
Kalbame lietuviškai.

Reikalingi darbuotojai
parduotuvių valymui TN ir IN valstijose. Pageidautina vyrai. Atlyginimas nuo \$1,500 iki \$1,800. Tel. 615-554-3161.

PAINTER wanted with at least 5 years exp. Year round work and lots of hours per week. Good pay for a skilled, dependable, neat painter. Must speak good English. Southwest suburbs.
Tel. 630-928-8585.

Ivairūs

PADEKA

Noriu padėkoti žmonėms, kurie savo dosnumu padėjo sunkių gyvenimo momentu. Tai gerb. **PRAURIMĖ ir LEONIDAS RAGAS.** Ačiū Jums, mielieji, už Jūsų taurią širdį. Ypatingai esu dėkinga gerb. Leonidui Ragui. Telydi Jūsų šeimą Dievo palaima.
Birutė Vilimaitienė su šeima

ferencijoje Adelaidėje Vincas Taškūnas skaitė paskaitą apie lietuvių tautinę samonę modernių teorijų šviesoje; Sarah Taylor — kaip Lietuvoje vystėsi konservacijos judėjimai; Algis Taškūnas — apie lietuvių įnašą Australijai; o Amanda Banks — apie Lietuvos gamtos saugos problemas.

1998 metų birželio 19-21 d. Vincas Taškūnas skaitė paskaitą tarptautinėje AABS Pabaltijo studijų konferencijoje, Indanos universitete, Bloomington. Tai pirmas kartas, kai studentas iš Australijos buvo pakviestas su paskaita lietuviška tema į AABS konferenciją JAV.

Esant pareikalavimui, LSS rengia lietuvių kalbos kursus Tasmanijos universitete. Studentams kursai nieko nekainuoja. Kitur gyvenantiems LSS padeda mokytis paštu, skolina vadovėlius ir kalbos juosteles.

LSS pastangomis Tasmanijos universitetas 1997 m. įvedė metinę stipendiją (Lithuanian Honours Scholarship) geriausiems ketvirtų metų studentui, rašančiam „Honours“ lygio disertaciją apie Lietuvą arba lietuvių.

O kaip bus ateityje? Tai priklausys nuo pačių lietuvių. Pradžioje visus sambūrio darbus atlikdavo savanoriai, bet jie baigia išnykti. Kad išsilaikytų ilgesniam laikui, reikia apmokamo tarnautojo, bet kas mokes algą? Tokiam tikslui reikėtų atskiro fondo, kuris rūpintųsi finansiniais reikalais. Sambūris ieško nuolati-

nių globėjų, bet dar nerado. Reikės ir naujų žmonių. Jau dabar trūksta talkininkų bibliotekoje, redakcijoje ir kituose sambūrio darbuose.

Taigi, sambūrio ateitis priklauso nuo geradarių, lietuvių organizacijų ir nuo Lietuvos valdžios. Būtų gaila sustoti dabar, jau tiek pasiekus per 14 metų.

LSS (Lithuanian Studies Society at the University of Tasmania), Post Office Box 777, Sandy Bay, Tasmania 7006 (Australia), elektroninis adresas (e-mail):

A.Taskunas@utas.edu.au

Algimantas P. Taškūnas, O.A.M.

* Lietuvis iš visų Europos tautų yra labiausiai linkęs į savizudybę, rodo statistika. 100,000 Lietuvos gyventojų tenka 44 savizudys. Rusijoje šis rodiklis yra 39, Estijoje — 33, Vengrijoje — 32. Europos Sąjungos valstybių vidurkis yra 20 savizudžių 100,000 gyventojų. Lietuvoje dažniausiai žudosi vidurinės gyvenimo grupės (53 proc. visų savizudžių). Vyrų Lietuvoje nusižudo 5 kartus daugiau nei moterų. 2000 m. nusižudė 1,317 vyrų ir 314 moterų. Pagal amžių didžiausios savizudžių rizikos grupė Lietuvoje dabar yra 40-49 m. amžiaus kaimo vyrai. Moterų didžiausios rizikos grupė yra 40-49 m. amžiaus kaimo gyventojos ir vyresnės nei 75 metų miestų ir kaimo moterys.

„Ažuoliuko“ dirigentas ir meno vadovas Vytautas Miškinis prieš koncertą choro įkarejo prof. Hermano Perelšteino pirmosios mirties metinėms paminėti uždegą žvakę prie jo portreto.

LIETUVOS FARMACININKAI — OKUPACIJOS AUKOS

Šiemet sukako 60 metų nuo masinių Lietuvos gyventojų tremimų į atšiauriausias Sovietų Sąjungos sritis: Altajaus kraštą, Sibirą, Komijos šiaurę. Ištremtieji — šviesiausia ir pažangiausia Lietuvos visuomenės dalis: visuomeninių organizacijų vadovai ir nariai, valstybės veikėjai, mokytojai, gydytojai, vaistininkai, verslininkai, stambesnieji ūkininkai, policininkai, pašto tarnautojai, kariškiai ir kiti. 1941 m. birželio 14 d. tremimų metu norėta sunaikinti ne tik naująjį režimui „nušikaltusius amėnus“, bet ir jų šeimas. Pokario metais ši tradicija buvo tęsiama.

Esu farmacininkė, todėl mane domina mano profesijos kologū likimai. Renku medžiagą ir norėčiau palikti istorijai žinias apie šią, nors nedidelę, bet aktyvią mūsų tautos dalį.

„Vaistininkas“ buvo viena prieinamiausių Lietuvos kaimo žmonėms carinės Rusijos metais galimų įsigyti profesijų. Pakakdavo baigti keturias gimnazijos klases, išlaikyti lotynų kalbos egzaminą, trejus metus dirbti vaistinėje mokiniu ir, baigus kelių mėnesių kursų prie universiteto, išlaikyti vaistininko padėję egzaminą. Po to, trejus

metus dirbus vaistinėje, provizoriui vadovaujant, buvo galima stoti į universitetą ir, jį baigus, gauti provizoriaus vardą. Vaistinės mokiny, dirbdamas vaistinėje, gaudavo butą, maistą, o vėliau ir nedidelį atlyginimą. Taip jaunuoliai galėdavo išsiversti be tėvų pagalbos ir įgyti vidurinį arba aukštąjį specialų išsilavinimą.

Baigęs mokslus Rusijoje, daugelis vaistininkų iki Pirmojo pasaulinio karo dirbo Rusijos vaistinėse, nes Lietuvoje įsikurti buvo sunku. Po karo, drauge su karo pabėgėliais grįžę iš revoliucijos apimtos Rusijos į Lietuvą, mažesniuose ir didesniuose miesteliuose įsteigė vaistines ir sudarė žymią, aktyvią inteligentijos dalį. Jie padėjo steigti bankelius, kooperatyvus, priklausė šaulių, tautininkų sąjungoms, kitoms visuomeninėms organizacijoms. Žmonės juos gerbė, dažnai rinko į miestų, apskritys savivaldybes, burmistrais, viršaičiais.

1940 m. birželio 15 d. sovietams okupavus Lietuvą, vaistinės, kaip ir kitos Lietuvos gamybinės bei prekybinės įmonės, buvo nacionalizuotos, o vaistininkai priskirti „kapitalistų“ klasei, nes „naudojo“

Dar vis malonu prisiminti „Draugo“ vasaros šventę ir minias gerai nusiteikusių svečių, kurie užpildė kiekvieną t. marijonų sodybos kėtelę. Norime tikėti, kad mūsų tautiečiai taip gausiai užpildys Martinkų salę „Draugo“ pokilyje, juo labiau, kad garbės svečias tame pokilyje bus Lietuvos kariuomenės vadas brigados gen. maj. Jonas Kronkaitis. Stalus galima užsakyti ir bilietus gauti dienraščio administracijoje. J. Kuprio nuotr.

samdomą darbo jėgą. Kuri vaistinė galėjo apsieiti be valytojos?

Lietuvos gyventojų tremimams, kaip rodo KGB archyvuose išlikę dokumentai, buvo ruošiamasi iš anksto. Sovietų Sąjungai nebuvo reikalingi Lietuvos protai, jos kultūra. Jiems rūpėjo priėjimas prie neuzšalantios jūros, jai buvo reikalinga teritorija, Lietuvos turtas...

Apie numatomą ištremti asmenų būdavo surenkama „kompromituojanti“ medžiaga: priklausymas visuomeninei organizacijai, išsilavinimas, turimas turtas, patriotinis nusiteikimas, tarnavimas Lietuvos kariuomenėje ir t.t.

Retkarčiais būdavo apklausiami liudininkai, ar pasinaudojama saugumo užverbuotų informatorių paslaugomis. Po to buvo išrašomas orderis kratyti ir areštui. Buvo nurodoma, kad laisvėje šis asmuo gali kenkti valstybei, todėl būtina jį suimti.

Atvažiavus pas tremiamą šeimą, pirmiausia buvo daro-

ma krata, surašomas kratos užduodavo vis tuos pačius klausimus. Protokole tardytojas užrašydavo ir kalinio biografiją. Anketos ir tardymo protokolai rodo, kad 1940-1941 m. suimtieji lietuviški buvo labai naivūs ir atsakydavo į klausimus, nieko neslėpdami, nei apie savo priklausymą partijoms ar organizacijoms, nei apie tarnavimą kariuomenėje ir net kovas prieš bolševikus, nei apie gimines užsienyje. Šių duomenų tardytojai karo metais, kai Lietuva jau buvo užimta vokiečių, juk patikrinti negalėjo. Kalinių atsakymai ir kai kurie išvežant kratos metu paimiti dokumentai (mokalo diplomai, pasi, organizacijų nario bilietai, fotografijos) būdavo panaudojami prieš kalinį ir, remiantis jais, paruošiamas kaltinamasis aktas.

Didžiausias nusikaltimas buvo priklausymas „kontrevoliucinei šaulių sąjungai, tautininkų partijai“. 1940 m. sovietams atiteko šių organizacijų archyvai ir jie juos panaudojo, areštuodami organizacijų narius. Bylose teko aptikti ir šaulių sąjungos nario priešišką: „Priešikiu Visagaliu Dievo akivaizdoje, kad ištikimai ir sąžiningai vykdysiu Šaulių sąjungos nario pareigas, ginsiu Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę nuo visų jos priešų, nesigailėdamas nei savo sveikatos, nei gyvybės, tiksliai vykdysiu įstatymus ir savo viršininkų įsakymus, šventai laikysiu visas patikėtas man paslaptis, niekada su Lietuvos priešais nesitaris, jokių žinių jiems neteikis ir visa, ką tik apie juos sužinosiu, tuojau savo viršininkams pranešiu; saugosiu šalies gerovę ir visur elgisuosi, kaip doram, klusniam ir narsiam šauliui elgtis pridera. Tepadeda man Viešpats Dievas mano darbuose tėvynei Lietuvai“.

Šios priesaikos tekstas buvo baisi kaltinamoji medžiaga. O jei dar kuris buvo šios sąjungos būrio vadu kokiame mažame Lietuvos bažnytkaimyje ar miestelyje, tai pateiktame kaltinime būdavo siūloma aukščiausia bausmė — sušaudymas.

1941 metų suimtieji lageriuose buvo kankinami ir tardomi metus ar daugiau. Po to kaltinamoji išvada buvo pavirtinama krašto NKVD viršininko bei prokuroro ir nuosprendis teismui. Teismas būdavo vadinamas Ypatinio pasitarimo prie NKVD. Jį sudarydavo trys enkavedistai. Jis vykdavo už akių, kaltinamasis čia nebuvo reikalingas. Todėl kartais nuteisdavo jau ir mirusį kalinį. Taip buvo nuteistas provizorius Juozas Valančius, buvęs Šiaulių vaistinės ir Šiaulių burmistras 1930-1938 m. Jis 1942 m. rugpjūčio 14 d. mirė Gorkio kalėjime Nr. 1, o 1942 m. rugsėjo 16 d. Ypatinio pasitarimo buvo nuteistas už „kontrevoliucinę veiklą“ 8 metus kalėti darbo ir pataisos lageryje.

Daug moterų vaistininkių savo savo vyrais mokytojais, policininkais, ūkininkais, valdininkais. Tai farmacininkė M. Avizėnienė iš Raseinių, O. Mykolaitienė iš Kauno, Z. Bulovienė iš Tauragės, G. Baršienė iš Utenos, Z. Valančienė iš Šiaulių, B. Matulaitytė-Našlioniene iš Kauno ir kitos. Jos su vaikais kentė alkį ir šaltį, sunkų alinantį darbą Altajaus krašte, po to Jakutijoje, Lenos upės žiotyse prie Šiaurės ledžūrio, ar kitose atšiauriausiose Sibiro vietose. Darbo pagal specialybę nei viena negavo, joms teko gaudyti žuvis, kirsti mišką, dirbti kitus panašius sunkiausius darbus.

1944 m. praėjus frontui, prasidėjo nauja represijų bangą. Žmonės buvo masiškai suimami. Kalėjimai buvo perpildyti, prie jų ilgiausiose eilėse žiemą, vasarą sėdėjo eilės moterų, laukdamos kada galės perduoti maisto siuntinėlį vyru, broliui, sūnui, dukrai. Suimtieji buvo kaltinami, prisidėję prie 1941 metų birželio sukilimo, padėję partizanams, arba patriotinėmis, antisovietinėmis nuotaikomis.

Už dalyvavimą 1941 metų sukilime buvo suimtas chemikas vaistininkas A. Galkis iš Kauno, provizorius padėjęs A. Gily, Birštono vaistininkas K. Paguys, Juosvainių vaistininkas A. Bijekis, Baisiagalos vaistininkas P. Bložė. Veliuonos vaistininkas Vytas Šalkauskis net buvo sušaudytas.

Už padėjimą vaistais partizanams buvo suimtas Švenčios vaistinės vedėjas Br. Jablonakis, Klaipėdos vaistų sandėlio farmacininkas P. Lukošius, Veprių vaistininkė V. Brežinskaitė, Alėdžių vaistininkas J. Adomėnas, Gargždų vaistininkas P. Kausteklis, farmacininkė iš Kauno G. Eidimienė ir kt. Vaistininkai buvo nuolat sekami, įtarinėjami, tardomi, nes partizanams buvo reikalingi vaistai ir tvsaliava.

Kai kurie vaistininkai, negalint įrodyti tikrosios kaltės, buvo su šeimomis ištremti į Sibirą. Tai buv. Seimo narys 1936 m., Pikelio ir Lūšės vaistinių savininkas, provizorius Pr. Adamkavičius, farmacininkas iš Pasvalio M. Dulevičius, Kybartų vaistininkas K. Cinvinskas, M. Cipijauskaitė-Janulevičienė iš Kauno.

Tremtiniai Sibire buvo nuolat saugumo sekami, apie juos informatoriai pastoviai rašydavo raportus, kurie saugomi jų bylose. Buvo skundžiami, jog pasakoją, kad Lietuvoje buvo gera gyventi, kad jos valdžia buvo gera, kad kolokiuose žmonės vargsta ir t.t. Jų korespondencija buvo nuolat tikrinama. M. Dulevičiaus byloje yra jo sūnaus laiškas, kuriame rašoma ir saugumo raudonu pieštuku pabraukta (tekstas išverstas iš rusų kalbos): „Tikiuosi, kad greitai susitiksim“. Remiantis agentų pranešimais, tremtiniai buvo sudarinėjamos bylos ir jie buvo įkalinami lageriuose. Taip lageryje buvo įkalintas ir nuteistas 10 m. M. Dulevičius. Jis lageryje ir mirė. Taip pat buvo įkalinti Birutė Našlioniene, dirbusi farmacininke Kauno vaistinėse iki tremties, ir kiti.

Daugelis kalinių ir tremtinių į Lietuvą, sušvelnėjus

APIE BINGO IR LIETUVYBĘ

Šis straipsnelis buvo išspausdintas rugpjūčio 28 d. laidoje, tačiau lauzant, puslapis kažkokiam išdykėlikam vėjui, susimaišė tekstas, tad, atsiprašydami autoriaus, perspausdiname dar kartą — kaip turėjo būti. Redakcija.

Trečiadienį vakarai Pasaulio lietuvių centre labai skirtingi nuo kitų vakarų. Didžiojoje salėje per garsialubius skamba anglų kalba. Prie ilgų stalų susėdę amerikiečiai tenklina skaitinius Bingo lentose. Keturi televizijos ekranai rodo numerius, kuriuos šaukia laimėję šaukliai. Sėdinti prie kamuoliukais šokinėjančių aparatūros šios trečiadienio rugpjūčio 22 d. šauklė yra Milda Tallat-Kelpšienė.

— Ar visuomet Milda būna šauklė? — klausiu greta sėdinčią ir pinigų skaičiuojančią Genę Rimkienę.

— Nevissuomet. Mes turime penkis šauklus: Milda, Algi Krona, Algi Bekaitis, Prana Pranskevičiū ir Rimvyda Rimkū.

Vakaro padangė labai tamsi. Debesimis šokinėja žaibai, dunda perkūneliai. TV stotys skelbia stiprią audrą iki atštuonių valandų vakaro.

— Mažokai svetelių. Ar audros išgaudino atkeliuotus? — klausiu prie pulto su pluoštu dolerių rankoje stovintį Bingo žaidimų administratorių Kęstutį Jocių.

— Be abejo. Turime tik 120 asmenų.

— O kiek būna esant geram orui?

— Apie du šimtus.

Bingo žaidėjai labai įvairūs. Gal 90 proc. — pagyvenusios ponios ar panelės. Vieni turi mačius stalo kompiuterius su numerius rodančiais ekranais, o kiti ne.

— Kompiuterius gauna tik perkantys Bingo bilietus už didesnę sumą, — aiškina Kęstutis Jocius.

— O kiek dolerių sunėda per visus metus?

— Per metus surenkam 200,000 dolerių.

— O kiek išmokas laimėtojų?

— Per metus išmokam apie 125,000 dolerių.

— Reikia, centrui lieka

75,000 dolerių pelnas.

— O kiek jau metų vyksta Bingo Pasaulio lietuvių centre?

— Jau septynerius. Per juos PL centras gavo 525,000 dolerių. Gal ir daugiau, nes anksčiau turėjome daugiau žaidėjų.

Bingo žaidimų tartininkai, darbuotojai yra visi savanoriai, jų darbas — neapmokamas, nes Illinois valstijos įstatymai neleidžia samdyti darbo jėgą. Nemaža jų dalis yra pradininkai — veteranai, bedirbą nuo 1994 metų.

Žaidimų pirmoji dienos pamaina sutvarko salę, paruošia stalus ir techniškas priemones. Pirmąją pamainą sudaro: Irena Draugelienė, Laima Glavinskienė, Kazys Kreivėnas, Algis Kronas, Baniutė Kronienė, Romas Kronas, Bronius Mikėnas, Roma Norkus, Antanas Sabaliauskas, Genė Sabaliauskas, Regina Sabaliūnas ir Birutė Sasnauskienė.

Žaidėjus maistu aprūpina Aldona Šolionienė. Ji, jos vyras Vytautas ir dukterė Audronė Norušienė šį vakarą irgi bandė Bingo laimę, o virtuvėje darbuositi Zita Kušeliauskienė, žaidėjams paruošdama karštą maistą.

Žaidėjus visą vakarą papildomais bilietais su pundu dolerių rankoje aprūpino prityrę „bankininkai“ — Antanas Kušeliauskas ir Vladas Ruzga.

— Ar dailių merginų tam neturite? — klausiu Genę, prisiminęs žaidimų patarautojas Las Vegas mieste.

— Netiktų. Paziūrėkite į žaidėjus. Pagyvenusios ponios. Joms labiausiai patinka Tony - Antanas Toks, kaip ir jos, — šypsojosi Genė.

— O kokios tavo pareigos?

— užklausu Rimą Sell.

— Mudvi su Lile Juzėnienė dar koridoriuje visus sutinkame ir aprūpiname žaidimo lentomis ir bilietais.

— Ar vienas tenka nešti administracinių pareigų našą? — užklausu K. Jocių.

— Dalinamės su Dalia Povilaitiene. Man padeda ir mano Dalia, — parodė ranką į salęjė dirbančią žmoną.

— Ar galiu gauti antrąjį pa-

mainą (žaidimų laikas) dirbančių sąrašus?

— Prašom. Vakaro žaidimams vesti reikalinga 20 žmonių.

Sąrašas — 45 pavardės. Mėnesinėje lentelėje vieni pažymi dirbė, kiti — ne. Gal dirbo praeitą mėnesį. Gal dirbs ateinantį. Juk reikia po 20 kiekvieną trečiadienį. Per visus septynerius metus. Žaidimus aptarnauja: Silvia Egan, Alberto Glavinskis, Rimas Griškėlis, Vytenis Grybauskas, Dana Gylis, Linas Gylis, Donna Husar, Algis Janušas, Laima Janutienė, Nardis Juškus, Juozas Kapackas, Marius Kasniūnas, Lilija Kelpša, Povilas Kilius, Rūta Kilius, Antanas Kušeliauskas, Elytė Lietuvninkas, Vytenis Lietuvninkas, Rita Mėga, Vita Muklewitz, Vytas Narutis, Aušra Petry, Romas Povilaitis, Antanas Razma, jaun., Rimvydas Rimkus, Genė Rimkus, Algis Rugienius, Vladas Ruzga, Algis Saulis, Indrė Sedaitis, Elytė Siczkowski, Donatas Siliūnas, Algis Sinkevičius, Bob Smith, Debbie Smith, Violeta Strikas, Dalia Stropus, Kęstutis Sušinskas, Donatas Tijaunėlis, Indrė Tijaunėlis, Nijolė Žalnieraitis, Romualdas Zavistauskas, Alex Žemaitis Ramona Žepaitis ir Vitalija Vasaitienė, Agutė Tiškuvienė.

Pasaulio lietuvių centro Bingo žaidimai galės tęstis dar daug metų, turint tokių šaunų tartininkų būrį. Jų darbas yra lietuvišybės išlaikymui išeivijoje.

Bronius Juodelis

tininkas ir Šiaulių burmistras 1930-1938 m. Jis 1942 m. rugpjūčio 14 d. mirė Gorkio kalėjime Nr. 1, o 1942 m. rugsėjo 16 d. Ypatinio pasitarimo buvo nuteistas už „kontrevoliucinę veiklą“ 8 metus kalėti darbo ir pataisos lageryje.

Daug moterų vaistininkių savo savo vyrais mokytojais, policininkais, ūkininkais, valdininkais. Tai farmacininkė M. Avizėnienė iš Raseinių, O. Mykolaitienė iš Kauno, Z. Bulovienė iš Tauragės, G. Baršienė iš Utenos, Z. Valančienė iš Šiaulių, B. Matulaitytė-Našlioniene iš Kauno ir kitos. Jos su vaikais kentė alkį ir šaltį, sunkų alinantį darbą Altajaus krašte, po to Jakutijoje, Lenos upės žiotyse prie Šiaurės ledžūrio, ar kitose atšiauriausiose Sibiro vietose. Darbo pagal specialybę nei viena negavo, joms teko gaudyti žuvis, kirsti mišką, dirbti kitus panašius sunkiausius darbus.

1944 m. praėjus frontui, prasidėjo nauja represijų bangą. Žmonės buvo masiškai suimami. Kalėjimai buvo perpildyti, prie jų ilgiausiose eilėse žiemą, vasarą sėdėjo eilės moterų, laukdamos kada galės perduoti maisto siuntinėlį vyru, broliui, sūnui, dukrai. Suimtieji buvo kaltinami, prisidėję prie 1941 metų birželio sukilimo, padėję partizanams, arba patriotinėmis, antisovietinėmis nuotaikomis.

Už dalyvavimą 1941 metų sukilime buvo suimtas chemikas vaistininkas A. Galkis iš Kauno, provizorius padėjęs A. Gily, Birštono vaistininkas K. Paguys, Juosvainių vaistininkas A. Bijekis, Baisiagalos vaistininkas P. Bložė. Veliuonos vaistininkas Vytas Šalkauskis net buvo sušaudytas.

Už padėjimą vaistais partizanams buvo suimtas Švenčios vaistinės vedėjas Br. Jablonakis, Klaipėdos vaistų sandėlio farmacininkas P. Lukošius, Veprių vaistininkė V. Brežinskaitė, Alėdžių vaistininkas J. Adomėnas, Gargždų vaistininkas P. Kausteklis, farmacininkė iš Kauno G. Eidimienė ir kt. Vaistininkai buvo nuolat sekami, įtarinėjami, tardomi, nes partizanams buvo reikalingi vaistai ir tvsaliava.

Kai kurie vaistininkai, negalint įrodyti tikrosios kaltės, buvo su šeimomis ištremti į Sibirą. Tai buv. Seimo narys 1936 m., Pikelio ir Lūšės vaistinių savininkas, provizorius Pr. Adamkavičius, farmacininkas iš Pasvalio M. Dulevičius, Kybartų vaistininkas K. Cinvinskas, M. Cipijauskaitė-Janulevičienė iš Kauno.

Tremtiniai Sibire buvo nuolat saugumo sekami, apie juos informatoriai pastoviai rašydavo raportus, kurie saugomi jų bylose. Buvo skundžiami, jog pasakoją, kad Lietuvoje buvo gera gyventi, kad jos valdžia buvo gera, kad kolokiuose žmonės vargsta ir t.t. Jų korespondencija buvo nuolat tikrinama. M. Dulevičiaus byloje yra jo sūnaus laiškas, kuriame rašoma ir saugumo raudonu pieštuku pabraukta (tekstas išverstas iš rusų kalbos): „Tikiuosi, kad greitai susitiksim“. Remiantis agentų pranešimais, tremtiniai buvo sudarinėjamos bylos ir jie buvo įkalinami lageriuose. Taip lageryje buvo įkalintas ir nuteistas 10 m. M. Dulevičius. Jis lageryje ir mirė. Taip pat buvo įkalinti Birutė Našlioniene, dirbusi farmacininke Kauno vaistinėse iki tremties, ir kiti.

Daugelis kalinių ir tremtinių į Lietuvą, sušvelnėjus

režimui, nebegrižo, jų kauleliai išsilo tolimoje Šiaurėje ar deginančiose Kazachstano stepėse. Jie neišlaikė sunkių gyvenimo sąlygų, bado, susirgo pelagra, žuvo, plukdydami siekė upes, mirė nuo išsekimo.

Vėliau, 1948-1952 m. ištremtųjų vaikais visomis išgalėmis siekė mokslo. Badaudami, dažnai gyvendami tik iš stipendijos, kuri siekė vos kelias dešimtis rublių, duodami kraują kaip donorai, baigė viduriniąsias specialias mokyklas, o kai kam pasisekė baigti ir universitetus. Jų tarpe buvo ir pasirinkusių vaistininko profesiją. Leidus tremtiniais grįžti į tėvynę, šios jaunos merginos ir vaikinai, sėkmingai dirbo Lietuvos vaistinėse. Vyriausiosios farmacijos valdybos, kuriai priklausė Lietuvos vaistinės, viršininkas Jonas Eišvydis, pats 1938-1940 m. patyręs sovietinių kalėjimų siaubą, nebijo davo priimti į darbą grįžtantius farmacininkus kalinius ar tremtinius. Tačiau jie vis tiek patirdavo daug vargo, nes vietinė valdžia nenorėjo jų priregistruoti Lietuvoje ir visaip diskriminuodavo.

1944 m. artėjant frontui, bižodami represijų, palikę visą savo turtą, iš Lietuvos pasitraukė į vakarus, į savanorišką tremtį, nes čia niekas nelaukė, daug Lietuvos vaistininkų. Tai ir St. Nasvytis, J. Makauskis, Pr. Stripinis, L. Gerdvilis, J. Budreikienė iš Kauno, V. Gaudiešius iš Šilalės, R. Edelis iš Raseinių ir daug kitų. Gaila, jų pavardžių nežinome ir žinių apie juos Lietuvoje surinkti negalime. Juk praėjo daugiau nei pusė šimto metų...

Labai norėtusi, kad ir jų vardai, nuveikti darbai neliktų pamiršti ir išliktų bent mūsų ateinančioms kartoms. Todėl labai prašyčiau atsiliepti juos pačius, o jei jų jau nebėra gyvųjų tarpe, tai jų vaikus ar artimuosius, pažįstamus ir atsiųsti jų biografiją (ar bent keletą jų gyvenimo faktų, nurodant jų išsilavinimą) ir nuotrauką.

Lietuvos farmacijos sąjungai, Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejui padedant, numatoma išleisti apie farmacininkus — okupacijų aukas knygą. Todėl prašau apie Lietuvos vaistininkus, dabar gyvenančius užsienyje ar gyvenusius, parašyti man adresu:

Regina Žukienė, Žirmūnų 87-39, LT 2012 Vilnius, Lithuania (Lietuva).

Žinių laukiame iki šių metų lapkričio 1 d., nes medžiaga jau baigiama knygai rinkti. Iš anksto dėkojame.

Regina Žukienė
Socialinių m. daktarė,
provizorė

PASKIRTOS ŽURNALISTIKOS STIPENDIJOS

Lietuvių žurnalistų sąjungos valdyba šiuo metu globoja žurn. Henriko Blazo ir žurn. Salomėjos Narkelionaitės žurnalistikos fondus, iš kurių kasmet, Lietuvos žurnalistikos instituto vadovybei rekomenduojant, yra skiriamas gabiausiems studentams vienkartinės stipendijos po 300 dolerių.

Šių metų stipendijos atiteko: H. Blazo — III kurso studentei Rūtai Šutinytei, o S. Narkelionaitės — II kurso studentei Vandai Norkūnaitei.

Kęstutis K. Miklas
LŽS pirmininkas

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Lietuviai menininkai kviečiami dalyvauti parodoje „Geležinis vilkas“, kuri 2002 metų sausio 11 – vasario 22 dienomis vyks St. Petersburg, Floridoje. Parodoje, kurioje gali dalyvauti vyresni nei 18 metų JAV gyvenantys lietuviai arba lietuvių kilmės menininkai, galima pasiūlyti po tris darbus ir pateikti šių darbų skaidres, kurias atrinks speciali vertinimo komisija. Darbų technika gali būti įvairi: tapyba, grafika, fotografija, skaitmeninio, kompiuterinio meno pavyzdžiai, skulptūra, keramika, maišyta technika ir kt. Visi siūlomi darbai bus parduodami. Susidomėjusieji pasiūlymu, prašomi kreiptis į LR generalinį konsulatą Čikagoje, kur kiekvienas menininkas galės gauti „Geležinio vilko“ parodos dalyvio paraišką ir ją užpildyti (konsultas įsikūręs 211 E. Ontario Str., Suite 1500, Chicago, IL 60611; tel. 312-397-0382). Paraiškas reikėtų pateikti iki 2001 spalio 1 dienos.

Nemokamos anglų kalbos pamokos! Jei gyvenate Bridgeporte, anglų kalbos pamokoms galite užsiregistruoti

po Darbo dienos („Labor Day“) šventių būsimųjų pamokų metu. Knygos ir kita pamokų medžiaga – taip pat nemokama. Pamokos vyks: First Lutheran Church (643 W. 31st Str.) pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 10 val. r. iki 12:30 val. p.p. (labai pažengusiems mokiniams – idomos ir gramatika), Daley Public Library (3400 S. Halsted) antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9:15 val. r. iki 12:30 val. p.p. (pradedantiems ir pažengusiems), taip pat Daley Public Library pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 6 val. v. iki 8 val. v. Daugiau informacijos skambinant Stan Smith (mokytojas nekalba lietuviškai) tel. 773-376-7521. Jei gyvenate ne Bridgeporte, o kitoje miesto dalyje, kreipkitės į kurią nors kitą miesto kolegiją (City Colleges of Chicago).

Pedagoginio lituanistikos instituto mokslo metų pradžia – rugsėjo 8 d.: studentų registracija nuo 9 iki 11 val. r. Paskaitos prasidės rugsėjo 15 d., 9 val. r. Teirautis tel. 773-847-1693.

Ant arkliuko Tėvų mariojimų sodelyje per „Draugo“ gegužinę jodinę Viktorija Kulbokaite. Jono Kuprio nuotr.

Bilietus į žymiojo „Ažuoliuko“ koncertą, kuris ruošiamas spalio 14 d. Maria mokyklos auditorijoje, galite įsigyti „Seklyčioje“ – 2711 W. 71st Str. Chicago, IL 60629; tel. 773-476-2855. Bilietų kainos – 25, 20 ir 15 dolerių. Užsisakant paštu, čekius prašome rašyti „Lithuanian American Community, Inc. Čekius atsiųskite kartu su užsakymu ir pridėkite savo vėją su pašto ženklų. Užsakymai ilgiau kaip 3 dienas nebus laikomi.

Žemaičių vyskupo, rašytojo, istoriko, etnografo, blaivybės draugijos pradininko Motiejaus Valanciaus 200 metų gimimo metinių minėjimas vyks rugsėjo 15 d., šeštadienį, 7:30 val. Pasaulio lietuvių centro meno galerijoje. Jį ruošia JAV LB Kultūros taryba, vadovaujama pirmininkės Marijos Remienės. Kviečiame visus gausiai dalyvauti ir savo dalyvavimu pagerbti šio šviesaus žemaičių vyskupo M. Valanciaus atminimą.

Iš JAV LB istorijos: 1961 m. Niujorkas. Po JAV LB tarybos pasitarimo, kuriame nuspręsta organizuoti „milijoninį“ lietuvių fondą. Nuotraukoje iš kairės: dr. Petras Kisieliū, dr. Antanas Razma, dr. Algirdas Nasvytis.

PIETVAKARIŲ APYLINKĖS DARBAI IR PLANAI

Šiame straipsnyje tęsiame pasakojimą apie „Greater Southwest Development Corporation“ (Delegate Agency of the Department of Housing) veiklą (pradžia – 2001 m. rugpjūtio 10 d. numerį).

Prie 63-ties ir Kėdžio stovi didelis, gražus pastatas, kuris vadinasi „Lawn Terrace“. Šiame pastate yra 102 butai. Jame gyvena vyresniojo amžiaus žmonės, kurie gali savimi pasirūpinti, bet jų finansinės išgalės nedidelės, todėl nuomos nebrangios. Tokios rūšies pastatas taip pat stovi prie 63-ties ir Talman. Čia yra 60 butų. Jis vadinasi „Churchview Manor Apartments“, nes šv. Ritos bažnyčia yra visai greta ir ją galima matyti žiūrint į vakarus. Šis blokas anksčiau stovėjo apieplistas – visa eilė tuščių, buvusių mažų parduotuvių. Tuos pastatus nugriovė ir pastatė šaunų, patrauklų pastatą. Čia kartu ir mažas parkas – pievelė – gyventojų vilioja. Abu pastatus suplanavo, pastatė ir prižiūri „Greater Southwest Development Corporation“.

Reikalinga taip pat ir gyvenama vieta žmonėms, kuriems reikia šiek tiek prie-

žiūros, kaip, pavyzdžiui, kad kažkas primintų, ar vaistai jau išgerti. Toks pastatas vadinasi „assisted living“. Planai jau sudaryti tokiai gyvenamai vietai, kuri bus statoma prie 63-ties gatvės, tarp Talman ir Rockwell. 2002 m. sausio mėn. numatytas žemės prakasimas, o statybų tikimasi baigti už metų – 2003 m. sausio mėn. Šis pastatas turės 86 butus ir kainuos apie 13 milijonų dolerių. Nuoma bus 400 dol. per mėnesį. Medicaid padės padengti skirtumą. Tikimasi, jog ši vietovė taip pat išlaikys tik aukštą lygį, kaip ir kiti šios įstaigos pastatai – atrodo šviesiai, erdviai, patraukliai iš lauko ir iš vidaus.

Artimoje ateityje taip pat numatyta naujos parduotuvės statyba. Šį rudenį statytajai prakaš žemę naujai „Super K-Mart“ parduotuvei prie Western gatvės (netoli „Sears“). Ši patalpa bus 143,000 kvadratinį pėdų dydžio ir kainuos 40 milijonų dolerių. Ši krautuvė sudarys 250 darbo vietų. Naujasis „Super K-Mart“ atsidarys 2002 m. pavasarį.

Bus daugiau VMS

„Churchview Manor Apartments“ namas, prie kurio yra šv. Ritos bažnyčia.

BET ŠIRDYJE DAR NE RUDUO

Apie šimtas pasitempusių ir žvalių Čikagos lietuvių pensininkų sąjungos narių ir svečių susirinko rugpjūtio 5 d. Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės namuose ir savo organizacijos metinę gegužinę. Narių ir svečių aktyvumu stebėjosi ir pats organizacijos pirmininkas V. Utera. Visgi šilti orai žmones iš miesto išbaidė ir užmiestį ieškoti vėsos ir poilsio. Po sočių ir skanių pietų, kuriuos paruošė darbinės organizacijos moterys, stėjo laikas valsui, tango, polkutei... Maestro K. Ramanauskas su savo muzika išjudino visus gegužinės dalyvius. Pakili nuotaika ir linksmybės salėje vyravo nuo pat gegužinės pradžios iki pabaigos.

Žiūrint į šiuos, energiją trykštančius, pagyvenusius žmones, nejučiom prisiminiau populiarios S. Povilaičio dainos žodžius: „...bet širdyje dar ne ruduo.“

Bene labiausiai gegužinės dalyviai laukė „Laimės šulinio“ loterijos, kadangi loterijai buvo atnešta nemažai prizų, tarp kurių ir gana vertingų. Loteriją pravedė organizacijos vicepirmininkė R. Petrauskienė, E. Juodienė ir B. Rudokienė. Laimė tą dieną iš tikro lydėjo Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės vado J. Šidlausko žmogą Stefą, kuri laimėjo kelis prizus.

Ši gegužinė ilgam išliko dalyvių atmintyje, nes jų širdys pasipildė naujos energijos ir jaunatviškumo.

Stasys Ignatavičius

JAV Lietuvių Bendruomenės 50-metis

IDOMIAUSIA BUVO MATYTI JAUNIMA, KURIS DABAR JAU SENIMAS

Vienas iš svarbių JAV LB 50-mečio iškilmių, spalio 11-14 d. rengiamų Čikagoje, akcentu bus fotopasakojimas apie lietuvišką bendruomeninį gyvenimą ir šios struktūros veiklą per 50 metų. Paruošiamuosius ir parodos apavidalinimo darbus sutiko atlikti vienas organizacinio komiteto narys, JAV LB Kultūros tarybos narys – Leonas Narbutis. Jo ir paprašė pakomentuoti, ką būsimosios parodoje lankytojas galės išvysti.

– Kur daugiausia ir ko koks medžiagos randate?

– Daugiausia dokumentinės medžiagos iki šiol radau Lituanistikos tyrimų ir studijų centro, vadovaujamo prof. dr. Jono Račkausko, archyvuose. Ten yra kaupiami ir JAV Lietuvių Bendruomenės archyvinė medžiaga: kai kurių apylinkių ir apygardų ataskaitos, Krašto valdybų veiklos planai, laišku nuorai, informaciniai biuleteniai ir šiaip įvairūs dokumentai, parodantys atskirų krašto valdybų veiklą. Kadangi ši medžiaga yra dėžėse, nors ir identifiukuota, bet vis tiek tenka šiek tiek „paprakautuoti“, ieškant tinkamų eksponatų parodai. Čia man daug padeda Lituanistikos tyrimų ir studijų centro archyvų direktorė Skirmantė Miglinienė. Su jos pagalba ir kituose archyvu skiriuose randame įvairių renginių plakatus, lankstinukų. Artimiausiu metu pradėsiu daryti ten esančių fotografijų atranką. Bėda tik tai, kad Petras Petrutis, vienas iš archyvo darbuotojų, labiausiai susipažinęs su šia archyvine medžiaga, yra ligoninėje.

Iki šiol daugiausia fotomedžiagos užtikau „Draugo“ redakcijos fotoarchyve, o nuotraukų iš ankstesnės LB veiklos randu „Lietuvių Dienose“. Šiame mėnesiniame žurnale spausdintos nuotraukos dabar yra Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje.

Bandome dar gauti daugiau informacinės medžiagos iš apygardų ir kai kurių apylinkių. Čia ir pagalba man atėjo Aušrelė Sakalaite, bendruomenininkė nuo jaunystės dienų, gyvenusi Omahoje, o dabar gyvenanti Čikagoje. Vienas iš informacijos šaltinių galėtų būti ir privatus asmenų archyvai, bet šis kelias, žinoma, yra per ilgas, kai laikas ribotas.

– Kaip ketinate tą gausią medžiagą grupuoti?

– Parodoje bus eksponuojamos fotonuotraukos, dokumentai, per 50 metų leisti leidiniai. Didelę parodos dalį užims lituanistikos mokyklų skyrius, taip pat vadovėliai – istoriniai, parengti ir spausdinti išvijoje, ir naujais, kurie dar spausdinami ir kurių laukiamas atsiuntimas iš Lietuvos. Bus pristatyta bendroji JAV LB veikla – įvairūs renginiai, šventės, įvairių kadenčių valdybos, tarybos, jų pirmininkai, – ir veikla pagal atskiras sritis, pvz., Kultūros, Švietimo, Socialinės tarybos veikla, JAV LB indėlis į Lietuvos laisvinimo darbą.

– „Drauge“ dėl būsimos parodos savo nuomone išreiškė Bronius Juodelis, JAV LB Tarybos prezidentas, JAV LB vicepirmininkas. Jo nuomone, šioje parodoje apie savo veiklą galėtų pasakoti ir skautai, ateitininkai bei visos kitos lietuviškos organizacijos, nes jos veikia po Lietuvių Bendruomenės skėčiu. Kaip į tai buvo reaguota organizaciniame komitete?

– Pirmiausia, ši idėja yra

Leonas Narbutis

gana paveluota, nes jokia organizacija, dabar pradėjusi kaupti medžiagą parodai, nebesusps jos tinkamai parengti. Antra vertus, jeigu ir pajęgtų, tai mūsų turimas salų plotas yra labai ribotas. Bet svarbiausia, ši paroda yra skirta pažymėti JAV LB 50-mečio veiklą, ir JAV LB pirmininko Algimanto Gečio žodžiais tariant, mes negalime imti sau kredito už ateitinių, skautų, kitų organizacijų ar net privatus asmenų veiklą. Tai jau kitų organizacijų ar privatus iniciatyvos darbo rezultatas. Vien dėl to, kad LB buvo atvira ir rėmė, pavyzdžiui, jaunimo organizacijos, jų veiklą skatino ir retkarčiais paremdavo finansškai, jokių būdu negalime priskirti sau nuopelnų.

– Kas krito į akis, kas nu-stebino, žvalantis po LB istoriją?

– Įdomiausia, žinoma, buvo pamatyti jaunimą, kuris dabar jau yra senimas. (Kaip sakoma, anksčiau mirė jie, dabar mirštame mes).

Štai labai įdomu buvo matyti 1952 m. datuotą patį pirmąjį dokumentą su JAV Lietuvių Bendruomenės vardu – tai šios organizacijos, kaip nepelnomo organizacijos, įteisinimas JAV įstatuose Connecticut valstijoje. Būtinai parodysiu jo kopiją. Pirmieji raštai, laišku su JAV LB zenklų. Tai įdomus, sakytum, detektyvinis darbas, tik gaila, kad esu dirbantis žmogus ir negaliu viso laiko paskirti šiems detektyviniams ieškojimams. Žodžiu, rinktis yra iš ko. Sunikau atsirinkti, kai tos medžiagos yra labai daug.

– Minėjote, kad daug dėmesio skirsime lituanistikos mokykloms. Gal kiek plačiau apie tą JAV LB istorijos pusę.

– Čia medžiagos apstai, li-tuanistikos mokyklų geografi-ją plati ir gili. Čia man talkins Švietimo tarybos pirmininkė Dalilė Polikaitienė, kuri ge-

riau žino dalyką.

Paziūrėjus atgal, tiesiog stebina buvusių lietuviškų mokyklų tinklas. Kur tik jų buvo: Los Angeles, Santa Monica, San Jose (California), Denver (Colorado), Bridgeport, Hartford, New Britain, New Haven, Putnam, Stamford, Waterbury (Connecticut), East St. Louis, Kankakee, Melrose Park, Rockford, Springfield, Cicero, Lemont (Illinois), Elizabeth, Kearny, Linden, Newark, Paterson (New Jersey), Kenosha, Waukegan (Wisconsin) ir kt. Šiek tiek įdomiosios statistikos: daugiausia mokyklų – 53 – veikė 1966-1967 mokslo metais, o daugiausia mokinių li-tuanistikos mokyklas lankė 1968-1969 mokslo metais – 44 mokyklose 3,217 mokinių.

– Kur paroda vyks ir kiek planuojate eksponatų?

– Parodos atidarymas vyks spalio 13 d. 5 val. p. p. Jaunimo centre, Čiurlionio galerijos trijose salėse. Didžia dalimi parodos apimtį nulems sienų plotas – ruošime tiek, kiek tilps ant galerijos sienų. Didžiausias galvosūkis – tai turimų eksponatų atranka ir jų išdėstymas. Manau, tai bus keletas šimtų nuotraukų, dokumentų kopijos, vadovėliai, įvairios programos ir lankstinukai, kuriuos galėsime eksponuoti ant stalų patalose salės erdvėje. Šiuo metu kaupiame medžiagą, po to kopijavimo aparatu padarysime kokybiškas nemažą formatu kopijas ir jas įremsime. Tikiuosi, kad sugebėsime tinkamai pristatyti praėjusio 50-mečio JAV LB veiklą, o parodos lankytojai teigiamai įvertins mūsų darbą.

Audronė V. Škiudaitė

Jonas Rugelis, gyvenantis Maywood, IL, grąžindamas „Draugo“ rudens pokylio laimėjimų bilietėlius, mūsų paramai pridėjo 50 dol. Labai labai ačiū.

Kviečiame atsiimti šiuos „Draugo“ gegužinės prizus:
605342, 605545, 605603,
815406, 815339, 815431,
605334, 324608, 324633,
324601, 815216.

Jei dar nesate lankęsi Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, puiki proga tai padaryti dabar. Muziejus įsikūręs patogioje vietoje – pietinėje Čikagos pusėje, netoli Marquette Parko. Nereikia sukli galvos dėl automobilio pastatymo – už muziejaus pastato yra didelė nemokama aikštė. Ateikite ir susipažinkite su muziejaus ekspozicija bei veikla. Jūsų paslaugoms – parodų ir ekspozicijų salės, biblioteka, foto ir muzikos archyvai, genealogijos skyrius, jūsų vaikams – vaikų muziejus. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus adresas – 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL; tel. 773-582-6500. Muziejus veikia kasdien, taip pat ir savaitgaliais, nuo 10 val. r. iki 4 val. p.p.

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje atidarytoje dalininko Viliaus Kave-ro Slavinsko parodoje susitikę dalininkė Daiva Karužaitė ir muziejaus prezidentas Stanley Balzekas jaunesn. rado progą pasidalinti ateities kūrybiniais planais.

Advokatas
Jonas Gilbaitis
Civilinės ir
kriminalinės bylos
6847 E. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60639
Tel. 773-776-6700
E-mail: Gilbaitis@aol.com
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 8 v.r. iki 1 v.p.p.

IMIGRACINĖS TEISĖS
ADVOKATAS
AURELIUS BUTVILAS
Tel. 312-580-1217
135 S LaSalle #2300 Chicago, IL 60603
Galimos konsultacijos šeštadieniais

ADVOKATAS
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

NEMURA GREGORIUS PENCYLIA
Attorney at Law
Member, Federal Trial Bar
Former Asst. State Attorney,
DuPage County
Criminal, Family and Civil Law
Hours by Appointment
9 South Van Buren
Beverly, Illinois 60110
Associate offices in Champaign Hills,
Rolling Meadows and Chicago
(Old Town Area)
Tel. 815-495-0990 Fax. 815-495-0990

ADVOKATAS
Vytautas Lietuvninkas
4636 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skambinti gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
Tel. 630-337-0200, Lemont, IL